НАРОДНА АРМІЯ

20 листопада, 2015

#88 {5423}

ПАМ'ЯТАЄМО, ШАНУЄМО, ГОРДИМОСЯ

21 листопада — День Гідності і Свободи.

«Для українців Майдан — це єдність, свобода, совість, воля, справедливість»

стор. 12

Українська держава віддала максимум можливого за цей рік для того, щоб побудувати нові Збройні Сили

МІЦНИЙ ОБОРОННИЙ ЩИТ — ВІДПОВІДЬ НА ЗАГРОЗИ І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

З огляду на ескалацію конфлікту на Донбасі висока боєздатність, висока дисципліна, високий моральний та бойових дух війська набувають надзвичайно великого значення

«Зараз, в умовах розгорнутої ескалації конфлікту, який ми маємо на Сході країни, в умовах брутального недотримання країною-агресором — Російською Федерацією умов Мінських домовленостей, в умовах недопуску до перевірки пунктів зберігання важкої техніки і артилерії, відведеного озброєння, недопуску інспекторів ОБСЄ до неконтрольованої ділянки українсько-російського кордону, в умовах недотримання гуманітарних зобов'язань, включаючи звільнення заручників, які незаконно утримуються як на окупованій території, так і у в'язницях Російської Федерації, включаючи Надію Савченко, Олега Сенцова, в умовах обстрілу, в тому числі з систем залпового вогню і мінометів, які заборонені Мінськими домовленостями, цивільних поселень як на контрольованій українськими Збройними Силами території, так і, як у випадку із Старомихайлівкою, обстрілу окупованих територій, висока боєздатність, висока дисципліна, високий моральний і бойовий дух Збройних Сил, Служби безпеки України, правоохоронних підрозділів набувають надзвичайно великого значення», — зазначив Президент України Петро Порошенко у Генеральному штабі Збройних Сил під час обговорення підсумків командно-штабних навчань «Рішуча відповідь-2015».

стор. 2

НАШЕ ВІЙСЬКО ПІДСИЛИЛОСЬ АМЕРИКАНСЬКИМИ СТАНЦІЯМИ КОНТР-БАТАРЕЙНОЇ БОРОТЬБИ

стор. 3

ДОНБАС СЬОГОДНІ — ВЕЛИКЕ МІННЕ ПОЛЕ

Відновлення регіону неможливе без роботи саперів

стор. 4

«МИ ДАЛИ БІЗНЕСУ ЗАРОБЛЯТИ НА ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЛЯХ БЕЗ ВІДКАТІВ»

Радник Президента і Міністра оборони України Юрій Бірюков — про те, коли волонтери зможуть розійтися по домівках

стор. 6

МЕДПУНКТИ ПІДРОЗДІЛІВ НА ПЕРЕДОВІЙ МАЮТЬ ПОПОВНЮВАТИСЯ МЕДИКАМЕНТАМИ ПРОТЯГОМ ДВОХ ДІБ

стор. 7

ПСИХОЛОГІЧНІ БОЙОВІ ТРАВМИ — БОМБА СПОВІЛЬНЕНОЇ ДІЇ

Психологічна реабілітація бійців має починатися ще у районах відновлення

стор. 8

ЖИТОМИРСЬКА БРОНЯ ДЛЯ ВІЙСЬКА

За 9 місяців 2015 року ДП «Житомирський бронетанковий завод» відправив до Збройних Сил України близько 180 одиниць колісної та гусеничної техніки

стор. 10

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ! **«ГАРЯЧА» ТЕЛЕФОННА ЛІНІЯ «НАРОДНОЇ АРМІЇ»**

23 листопада 2015 року з 16:00 до 17.30 редакція газети «Народна армія» проводить пряму телефонну лінію з читачами.

На запитання наших читачів відповідатиме начальник відділу соціальної політики Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Кучеренко Сергій Анатолійович.

Чекаємо ваших дзвінків з актуальних питань соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей за телефонами:

(044) 489 50 06, (098) 639 88 58.

Читачі, які з певних причин не матимуть можливості зателефонувати до редакції, можуть завчасно надіслати свої запитання електронною поштою: n_army@army.kiev.ua

Президент України — Верховний Головнокомандувач ЗС України Петро Порошенко взяв участь у роботі науково-практичної конференції за результатами командно-штабного навчання «Рішуча відповідь — 2015»

МІЦНИЙ ОБОРОННИЙ ЩИТ — ВІДПОВІДЬ НА ЗАГРОЗИ І ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

З огляду на ескалацію конфлікту на Донбасі висока боєздатність, висока дисципліна, високий моральний та бойових дух війська набувають надзвичайно великого значення

За словами Верховного Головнокомандувача, «глобальна дестабілізація, яка ініціюється й інспірується Російською Федерацією, бомбардування Сирії, неспівпраця в розслідуванні обставин терористичної атаки літака МН17, інші кроки потребують переведення нашої здатності на реагування на абсолютно інший рівень».

Звертаючись до керівництва Збройних Сил, Президент зазначив: «Дійсно, вам є багато чим похвалитися за ті півтора року, що пройшло. На ваших очах, вашими руками була побудована нова Українська армія». За словами глави держави, Українська держава віддала максимум можливого за цей рік для того, щоб побудувати нові Збройні Сили. Відремонтовано і відновлено техніку, придбані нові системи контрбатарейної та радіоелектронної боротьби, нові прилади та зброя, які значно підвищують бойову ефективність підрозділів ЗСУ. Посилено співпрацю зі стратегічними партнерами — США, Канадою, Великобританією та іншими країнами Європейського Союзу, організовані спільні навчання, підготовка та тренінги українських та іноземних військових, повідомляє прес-служба глави держави.

«Сьогодні ми можемо сказати, що у випадку переходу агресора до активних наступальних операцій нам є чим зупинити ворога», — заявив Президент, додавши, що ситуація потребує подальшого вдосконалення.

«У ВИПАДКУ ПЕРЕХОДУ АГРЕСОРА ДО АКТИВНИХ НАСТУПАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ НАМ Є ЧИМ ЗУПИНИТИ ВОРОГА»

Глава держави доручив повністю в короткі терміни завершити здачу в експлуатацію фортифікаційних споруд з відповідним їхнім дообладнанням. При цьому Верховний Головнокомандувач наголосив на необхідності налагодження нової вдосконаленої системи логістики та запровадження системи надійного забезпечення військ боєприпасами та всім належним.

Президент наголосив на необхідності завершення реформування Міністерства оборони, усього комплексу оборони і безпеки країни відповідно до рішень РНБОУ.

Глава держави акцентував увагу присутніх на потребі в забезпеченні ефективної взаємодії Міністерства оборони, Генерального штабу, усіх Збройних Сил, інших силових підрозділів з Кабінетом Міністрів України.

У роботі науково-практичної конференції, яка відбулася у Генеральному штабі ЗСУ, взяли участь Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк, Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов, Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак, начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко.

Початок на 1-й стор.

ДЕЗЕРТИР ЗАСУДЖЕНИЙ НА 7 РОКІВ

Оболонським районним судом м. Києва до 7 років позбавлення волі засуджено колишнього українського військовослужбовця, який перейшов на службу в російську армію під час анексії Криму, повідомляє прес-служба військової прокуратури Південного регіону.

Суд засудив до тюремного ув'язнення колишнього старшого матроса С., який проходив службу в одній із військових частин Військово-Морських Сил Збройних Сил України на території Криму. Під час окупації Криму Росією старший матрос отримав наказ про передислокацію до Миколаєва, але не виконав його. Надалі він отримав паспорт громадянина Російської Федерації і уклав контракт з командуванням Військово-морського флоту РФ на проходження військової служби.

У січні поточного року українські правоохоронці затримали зрадника на контрольному пункті пропуску «Чонгар» у Херсонській області й рішенням суду йому було обрано запобіжний захід у вигляді утримання під вартою.

Вказаний громадянин визнаний винним у скоєнні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 111 (державна зрада) і ч. 1 ст. 408 (дезертирство) Кримінального кодексу України.

ОФІЦІЙНО

Президент Петро Порошенко підписав Закон № 786-VIII, яким схвалюється рішення глави держави від 6 листопада поточного року «Про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України для участі у багатонаціональному навчанні».

Згідно з відповідним Указом Президента від 6 листопада 2015 року № 626/2015, на територію нашої держави допускаються для участі в багатонаціональному навчанні у листопаді-грудні 2015 року на строк до 61 доби підрозділи збройних сил Сполучених Штатів Америки, інших країн-членів НАТО та держав-учасниць програми «Партнерство заради миру» (до 2500 військовослужбовців з озброєнням та військовою технікою).

АРСЕНІЙ ЯЦЕНЮК:

«МИ ГОТУЄМОСЯ ДО ТОРГОВЕЛЬНОГО ЕМБАРГО З БОКУ РФ»

«Ми готуємося до того, що Угода про зону вільної торгівлі з ЄС набуде чинності з 1 січня наступного року. Це беззаперечно, що Угода про зону вільної торгівлі між Україною і Європейським Союзом почне працювати. Ми готуємося, що Росія введе торговельні обмежувальні заходи проти України», — наголосив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк на засіданні уряду, повідомляє Урядовий портал.

Він повідомив, що була здійснена оцінка імовірних втрат від введення Російською Федерацією торговельного ембарго: «Принаймні на 2016 рік наша попередня оцінка, що Україна втратить близько 600 мільйонів доларів експорту до Російської Федерації».

Глава уряду нагадав, що Україна скоротила залежність від російського ринку втричі: «Якщо три роки тому така залежність була в середньому 35%, то сьогодні — 12,5%».

Арсеній Яценюк звернувся до першого заступника Міністра закордонних справ України і торговельного представника України після нещодавньої зустрічі з комісаром ЄС з питань торгівлі щодо здійснення спільного оцінювання втрат України від незаконного введення Російською Федерацією торговельного ембарго.

Глава уряду також наголосив на необхідності розробити спільний план щодо подолання негативних наслідків російської економічної агресії проти України: «Ми сподіваємось на спільну позицію Європейського Союзу і України в цьому питанні, оскільки після 1 січня Україна і Європейський Союз будуть знаходитися в одній торговельній зоні».

УРЯД ЗДЕШЕВИТЬ РЕЄСТРАЦІЮ АВТО

Громадяни України зможуть оформлювати купівлю-продаж автотранспортних засобів без довідок-рахунків на реєстрацію авто.

— Ще одна корупційна схема йде в далеке минуле, — сказав на засіданні уряду Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк.

Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков повідомив, що собівартість довідки-рахунку становить 29 гривень, проте комерсанти продавали їх громадянам за 1,5 тисячі гривень.

Глава уряду наголосив, що зараз на місяць реєструється близько 80 тисяч автотранспортних засобів. Отже, за місяць «по кишенях йде» близько 118 мільйонів гривень.

Відтепер для купівлі-продажу транспортного засобу продавцю та покупцю достатньо підписати нотаріально засвідчену або біржову угоду.

— Таким чином, громадяни України зможуть оформлювати купівлю-продаж автотранспортних засобів без зайвої тисячі, а то й півтори тисячі гривень, які з них отримували, — додав Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк.

НА ДОНБАСІ ЗНОВУ «ГРАД»

Попри Мінські домовленості, бойовики НЗФ продовжують обстріли сил АТО та населених пунктів Донбасу

Характеризуючи ситуацію вздовж лінії розмежування сторін, керівник української сторони Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін генерал-майор Борис Кременецький днями зазначив, що попри значні зусилля, які докладаються українською стороною для дотримання «режиму тиші» на лінії зіткнення, бойовики НЗФ ОРДО/ОРЛО (незаконні збройні формування окремих районів Донецької області, окремих районів Луганської області) продовжують цинічно порушувати режим припинення вогню. Вони демонструють агресивність та здійснюють провокативні обстріли позицій сил АТО зі стрілецької зброї, великокаліберних кулеметів та гранатометів, тим самим намагаючись спровокувати військовослужбовців ЗС України на відкриття вогню у відповідь і порушення Мінських угод.

ОБСТРІЛИ ПОЗИЦІЙ ЗС УКРАЇНИ СВІДЧАТЬ ПРО НЕБАЖАННЯ НЗФ ТА ЇХНІХ КУРАТОРІВ ВИКОНУВАТИ ВЗЯТІ НА СЕБЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Також бойовики продовжують застосовувати мінomети, про відведення яких заявили ватажки ОРДО/ОРЛО. Лише за добу 19 листопада зафіксовано 30 обстрілів позицій ЗС України із застосуванням озброєння БМП, гранатометів, великокаліберних кулеметів та мінометів.

Більше того, під час обстрілів бойовики НЗФ знову застосовують реактивні системи залпового вогню БМ-21 «Град». Зокрема, напередодні були обстріляні житлові сектори населеного пункту Красногорівка та Гірник Донецької області.

Докази здійснених обстрілів зафіксовані технічними засобами спостереження та передані СММ ОБСЄ.

Обстріли позицій ЗС України спрямовані на зрив Мінських домовленостей та свідчать про небажання НЗФ ОРДО та їхніх кураторів виконувати взяті на себе зобов'язання.

Сергій БЕРЕЦЬ

НАПРАЦЬОВУЮТЬСЯ ЗМІНИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ НАДАННЯ СТАТУСУ УБД

Під головуванням Прем'єр-міністра України відбулася нарада щодо соціального захисту осіб, які брали участь в антитерористичній операції. На ній було доручено Міністерству оборони України, іншим міністерствам та відомствам, що опікуються захисниками нашої держави, створити міжвідомчу робочу групу для невідкладної підготовки пропозицій щодо внесення змін до законодавства в частині вдосконалення критеріїв надання статусу учасника бойових дій особам, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції. Мета підготовки такого законопроекту — унеможливити надання статусу особам, які не брали участі в бойових діях і тим самим покласти край корупції в цій сфері.

Розпорядженням уряду підготовку такого законопроекту покладено на Міноборони України. Очолив цю міжвідомчу робочу групу заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Долгов. За його дорученням установче засідання провів заступник директора Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України Олександр Щербінін. Він також провів нараду з членами робочої групи, на якій обговорили вже напрацьовані військовим відомством зміни до законопроекту про статус учасників бойових дій.

Володимир ЧІКАЛІН

НАШЕ ВІЙСЬКО ПІДСИЛИЛОСЬ АМЕРИКАНСЬКИМИ СТАНЦІЯМИ КОНТРБАТАРЕЙНОЇ БОРОТЬБИ

Проект оборонного бюджету США на наступний рік передбачає 300 млн доларів на посилення обороноздатності України

Радіолокаційна станція AN/TPQ-36 одночасно може виявляти та супроводжувати у повітрі до 99 ракет і снарядів

Радіолокаційна станція AN/TPQ-36 призначена для точного визначення координат вогневих позицій мінометів, артилерійських гармат та реактивних систем залпового вогню противника на дальності до 24 км. Радари бачать «постріл», за траєкторією снаряда швидко розраховують точку, з якої веде свій вогонь противник, в автоматичному режимі передають ці дані на «свої» вогневі позиції, що дозволяє своєчасно реагувати та знищувати вогневі засоби противника. Одночасно одна станція може виявляти та супроводжувати в повітрі до 99 ракет і снарядів та видавати цілевказання щодо 10 точок стрільби.

Президент України Петро Порошенко під час нещодавньої робочої поїздки до Львівської області взяв участь у церемонії передачі Збройним Силам України наданих Сполученими Штатами Америки радіолокаційних станцій, які призначені для виявлення та визначення координат вогневих позицій мінометів, артилерійських гармат та реактивних систем залпового вогню противника.

Глава держави зазначив, що ситуація на фронті залишається напруженою і загрозливою. Відведення важкого озброєння висуває на передній план завдання своєчасного попередження провокацій проти наших військ. Для цього, наголосив Президент, нам і потрібне сучасне високотехнологічне ракетно-артилерійське озброєння оборонного характеру, призначене для виявлення ворожої артилерії, наявність якого стане ефективним додатковим чинником стримування агресора. Головне, наголосив очільник держави, ці станції мають зберегти життя українських бійців та цивільних, йдеться на офіційному сайті Президента України.

ІНОЗЕМНА ДОПОМОГА МАЄ ОБОРОННИЙ ХАРАКТЕР ТА ПРИЗНАЧЕНА ПОПЕРЕДЖАТИ СПРОБИ ТЕРОРИСТІВ ЗДІЙСНЮВАТИ ТЕРОРИСТИЧНІ АТАКИ

Станції контрбатарейної боротьби AN/TPQ-36 передаються у межах програми військового та військово-технічного співробітництва з США. Остаточної домовленості про постачання станцій контрбатарейної боротьби було досягнуто під час зустрічі Президента України та Президента США Барака Обами в Нью-Йорку у вересні цього року.

Глава держави висловив подяку США за вже надану військово-безпекову допомогу на суму, що перевищує 265 млн доларів. Це дозволило, зокрема, забезпечити підготовку Національної гвардії та започаткувати нову програму тренування військовослужбовців Збройних Сил і сил швидкого реагування Міністерства внутрішніх справ України. Ми також отримали від Сполучених Штатів необхідне обладнання, серед якого безпечні засоби зв'язку, прилади нічного бачення, автомобілі, зокрема їхні броньовані модифікації.

Глава держави зазначив, що проект оборонного бюджету Сполучених Штатів на наступний рік, який саме проходить відповідні процедури, передбачає асигнування 300 млн доларів на посилення обороноздатності України. Про це йшлося напередодні під час зустрічі Президента з Міністром фінансів США Джейкобом Лью. «Понад сім мільярдів гривень — це дуже велика сума. Особливо, якщо оцінювати її мірками наших власних витрат на оборонно-безпековий комплекс, які наступного року становитимуть близько ста мільярдів гривень», — наголосив Президент.

Президент зауважив, що ця допомога має оборонний характер та призначена попереджати спроби терористів здійснювати терористичні атаки як проти українських військ, так і проти цивільних осіб.

Глава держави висловив впевненість у тому, що за допомогою американських інструкторів українські військові в найкоротший термін опанують управління новими контрбатарейними станціями. «Я хочу черговий раз почути, коли до нас приїжджають наші партнери з НАТО, Європи, Сполучених Штатів Америки, що вони здивовані майстерністю, професіоналізмом та бойовим духом українських воїнів», — заявив Петро Порошенко.

ДОНБАС СЬОГОДНІ — ВЕЛИКЕ МІННЕ ПОЛЕ

Відновлення регіону неможливе без роботи саперів

Мінна небезпека в зоні АТО залишається досить великою для життя і здоров'я як військовослужбовців, так і цивільного населення. За час війни проросійські бойовики перетворили регіон на велике мінне поле. З початку проведення АТО військові сапери вже знешкодили понад 20 тисяч вибухонебезпечних предметів. За обережними оцінками спеціалістів, на очищення територій Донецької та Луганської областей, рясно нашпигованих вибухонебезпечними предметами, навіть за сприятливих умов саперам знадобиться кілька років.

Зважаючи на масштаб проблеми, питання розмінування Донецької та Луганської областей було предметом обговорення під час нещодавнього засідання підгрупи з питань безпеки тристоронньої контактної групи щодо врегулювання ситуації на Донбасі. На думку переговірників, без розмінування регіону, відновлення його соціально-економічної інфраструктури буде неможливим.

Учасники переговорів дійшли висновку, що вже до кінця листопада має бути досягнута угода з окресленої проблеми.

— Переговори щодо нормативно-правової бази мають бути завершені до кінця цього місяця, тож розмінування можна починати ще до настання зими, — повідомив представник МЗС Німеччини.

Йдеться про так зване «гуманітарне» розмінування, тобто звільнення від небезпечних пристроїв об'єктів інфраструктури, житлових районів, підприємств тощо. Як правило, для виконання таких заходів залучаються недержавні вітчизняні чи іноземні організації, а фінансування здійснюється за рахунок країн-спонсорів. Щоб такий проект започаткувати в Україні, потрібно внести відповідні зміни у вітчизняне законодавство.

У деяких читачів може виникнути слушне запитання: а хіба військові не проводять розмінування? Ось тут ми і зможемо уявити весь масштаб проблеми. Військові сапери займаються ліквідацією вибухонебезпечних предметів із самого початку війни на Сході країни. Вони працюють у світлий час по сім днів на тиждень. Попри такий графік роботи, навіть за найобережнішими оцінками спеціалістів, на розмінування Донбасу може піти декілька років! Ось чому дана проблема вийшла на міжнародний рівень.

На жаль, сумна статистика загибелі мирних мешканців від підривів зростає.

— За нинішнього високого рівня мінної небезпеки на Донбасі, схоже, ми не припинимо розмінування і в зимовий період, коли робота саперів суттєво ускладнюється, — повідомив командир однієї з груп розмінування майор Віктор Орчаківський. — Сніг практично виключає візуальне виявлення вибухонебезпечних предметів. В морози на твердому ґрунті стає неефективним один з основних інструментів сапера — щуп, міни важко вилучати з землі. А ще збільшується небезпечність мін-розтяжок. По-перше, їх погано видно, а по-друге, під вагою снігу або льоду з пристрою може бути практично витягнута чека, тому достатньо незначного руху і станеться вибух.

Військові сапери займаються ліквідацією вибухонебезпечних предметів із самого початку війни на Сході країни

Добрими помічниками саперів стають БМРи — бойові машини розмінування. Військові тільки шкодують, що рельєф місцевості не завжди дозволяє їх застосовувати.

— Після такої машини нам залишається лише зачищати територію, основну ж роботу виконує БМР, — говорить Віктор Орчаківський.

Левову частку часу в саперів займає саме пошук мін. Адже деякі з них встановлювались навесні, коли ще не було рослинності, а потім там виросли чагарники.

— Зрозуміло, що в нас немає формулярів на мінні поля, встановлені бойовиками, — продовжує майор Віктор Орчаківський. — Коли є карти мінних полів, це значно полегшує завдання. А так доводиться проводити ретельну розвідку, з'ясовувати місце встановлення першої міни в першому ряду і тільки після цього розпочинати безпосередньо знешкодження. І таких полів сотні.

За словами офіцера, чимало клопоту саперам завдають нестандартні вибухові пристрої. І хоча вони не так розповсюджені, як це було під час конфліктів в Іраку, Афганістані, де заряди могли закладатися навіть у дитячі ляльки, але вони є.

— Нам доводилося знешкоджувати саморобні міни, виготовлені з ВОГ-17, пострілів від підствольного гранатомета, — розповідає Віктор Орчаківський. — Такі ж пристрої майстрували та застосовували російські військові в Чечні, їх навіть називають «хаттабка». Зазначу, що ці штуки дилетанти не зроблять. Чимало «сюрпризів» чатують на людей у покинутих зараз селах. Коли бойовики відходили, часто ставили у дворах ОЗМ-ки — протипіхотні осколкові загороджувальні міни, які вистрибують і мають кругове ураження. Мінувалося з розрахунком на те, що наші бійці здійснюватимуть зачистку села і підірвуться. В «сірій» зоні є такі села, що не перевірялися саперами. Тож людей, які вирішили повернутися у свої села, може чекати смертельна небезпека.

Зустрічались саперам й інші «подарунки» від бойовиків.

ЗА ОБЕРЕЖНИМИ ОЦІНКАМИ СПЕЦІАЛІСТІВ, НА ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ ВІД ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ САПЕРАМ ЗНАДОБИТЬСЯ КІЛЬКА РОКІВ

— На залізничних коліях якось мали справу з відволікаючим пристроєм. Це невеличка тротилова шашка, обплутана дротами, з батарейкою. Але насправді це «пустушка». Справжній заряд, значно потужніший, закладений поряд у керованому варіанті і приводиться в дію дистанційно. Розрахунок на те, що біля демонстраційного пристрою зберуться люди і тоді терористи приведуть у дію основний заряд, — говорить сапер.

Про ініціативу міжнародної спільноти щодо допомоги в розмінуванні Донбасу військові сапери поки що не чули. Ця інформація їх потішила. Адже в такому разі день, коли мінна небезпека на Донбасі зникне, настане швидше. І тоді майор Орчаківський та чимало колег військових саперів нарешті отримають довгоочікуваний відпочинок.

Роман ТУРОВЕЦЬ

ПРОТИПІХОТНІ ФУГАСНІ МІНИ НАТИСКНОЇ ДІЇ

Міни даного типу встановлюють у ґрунт і добре маскують. Помітити фугасні міни дуже складно, особливо у високій траві або під снігом.

ОСКОЛКОВІ МІНИ СПРЯМОВАНОЇ ДІЇ

Найбільш небезпечні міни. Містять понад тисячу осколкових елементів, дальність ураження може сягати 100 метрів.

ВИСТРИБУЮЧІ ОСКОЛКОВІ МІНИ

При тиску на розтяжку викидний заряд виштовхує міну вгору на 0,5–0,8 м із зовнішньої оболонки корпуса, спрацьовують детонатор і заряд вибухової речовини. Міна вибухає в повітрі, осколки вражають людей у радіусі 360 градусів. Вижити після такого вибуху практично неможливо.

ВИБУХІВКА МОЖЕ БУТИ СХОВАНА У ЗВИЧАЙНИХ ПОБУТОВИХ РЕЧАХ, НАВІТЬ У ДИТЯЧИХ ІГРАШКАХ

ПРО НЕБЕЗПЕКУ МОЖУТЬ СИГНАЛІЗУВАТИ

- натягнуті дроти та кілочки
- скелети тварин
- необроблена ділянка землі
- старі фортифікаційні споруди
- предмети військової амуніції
- пошкоджена техніка або її рештки

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ

Брати в руки і витягувати із землі	Намагатися розрізати або розібрати, стукати важкими предметами	Переносити, перекочувати	Кидати у вогонь	Збирати і здавати як брухт

Пам'ятай! Ці прості правила можуть врятувати життя тобі й оточуючим! Розмінування — завдання професіоналів.

Важливі правила поводження на місцевості, забрудненій вибухонебезпечними предметами

За статистикою, внаслідок різноманітних війн та воєнних конфліктів на території понад 70 країн світу міститься близько 60 мільйонів мін та вибухонебезпечних предметів. Щороку від них гине та травмується приблизно 26 000 людей, 80% з яких — цивільне населення. Найбільш замінованими є території таких держав, як Ангола, Афганістан, Камбоджа, Мозамбік, Хорватія, а сьогодні і Схід України.

Перебуваючи в небезпечному районі, важливо знати демаскуючі ознаки замінованих ділянок та місць. Зверху міни покриваються дерном, травою, землею або снігом. Тому в полі ознаками мінованих ділянок будуть горбики, осідання ґрунту, свіжозорана земля, зритий сніг, розрізаний дерен, висохла трава на зеленому тлі, накидана солома тощо. Іноді ознаками можуть бути залишені саперами в районі мінування шматки шпагату, дроту, ізоляційної стрічки, етикетки від мін, детонаторів і вибухових речовин.

Про наявність вибухонебезпечних предметів у будинках можуть свідчити порушена кладка, свіжа штукатурка, свіжопофарбована підлога. Взагалі ж у будинках задля убезпечення від мін-пасток слід ретельно оглядати всі предмети, не зрушуючи їх з місця (штори, стільці, посуд, годинники тощо).

Перебуваючи на небезпечній території, завжди треба бути пильними та спостережливими — це дозволить завчасно помітити демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів. Перше, що потрібно зробити при їхньому виявленні, — зупинитися та, якщо поряд знаходяться люди, подати команду: «СТІЙ, МІНА!» Далі потрібно перевірити місцевість біля своїх ніг на наявність дротяних розтяжок чи інших предметів. Їх у жодному разі не можна чіпати, а треба якомога акуратніше переступити. Також не можна використовувати мобільні телефони та інші засоби радіозв'язку поблизу такого предмета.

Виявлені міни або ВНП потрібно позначити на місцевості за допомогою добре видимих альтернативних засобів маркування на відстані не ближче 10 см до них.

ДОСВІД АТО ВНОСИТЬ КОРЕКТИВИ В ПІДГОТОВКУ СОЛДАТА

Сьогодні військовослужбовців навчають майже всього того, що раніше входило в систему навчання бійців спеціальних підрозділів, розвідників

Уже понад півтора року тривають бойові дії на Сході України. За цей час наші Збройні Сили пройшли шлях від «паперового» війська до одного з найбільш боєздатних на континенті. Військо підсилили новими та модернізованими зразками техніки, а головне — наші бійці набули чималий досвід ведення бойових дій у війнах сучасності. З огляду на це, неабияких змін зазнала система підготовки нашого солдата.

У цьому наш кореспондент переконався під час відрядження до 169-го навчального центру Сухопутних військ ЗС України («Десна»).

— Майже на кожному практичному занятті ми відпрацьовуємо те, що наші військовослужбовці пройшли в зоні АТО. Досвід війни на Донбасі враховано при складанні нових навчальних програм. Вже є зміни до курсу стрільб, значно більше уваги приділяємо психологічній підготовці. І не на лекціях, а все більше на практичних заняттях, — розповів заступник начальника центру по роботі з особовим складом полковник Володимир Оленчук. — Передавати бойовий досвід у «Десні» є кому. Адже через війну на Донбасі пройшло вже понад 80% постійного складу навчального центру. До речі, навчальна база «Десни» дозволяє готувати військових майже за 135-ма спеціальностями.

Тож зараз у 169-му навчальному центрі військовослужбовців насамперед навчають уміло поводитися у бойовій обстановці. Бійці, окрім обкатування танками із виконанням холостих пострілів, постійно тренуються на психологічній смузі. Її повинен пройти у складі групи кожен військовослужбовець незалежно від спеціальності й при цьому вкластися у встановлений норматив.

Такі заняття допомагають виробити стійкість до стресових ситуацій і здатність подолати паніку. Під час виконання вправи кожен має перелізти через паркан, пройти по зруйнованому мосту, пролізти по підземному переходу, проповзти через трубу, вразити саперною лопаткою умовного противника, пройти завал, проповзти під колючим дротом, пройти зруйновану будівлю та надати медичну допомогу товаришу тощо. Зважаючи на те, що все це потрібно робити на час, в умовах сильного задимлення, звукових ефектів і з автоматом, який ускладнює пересування, проходження смуги — завдання не з легких.

Назвати подолання такої смуги чимсь новим не можна, оскільки в радянський час вони були в багатьох «учебках». Та на тренуванні на них наголосу не робили.

Докорінно змінилися і вправи з вогневої підготовки. Якщо раніше все зводилося до стрільби з автомата чи пістолета з місця по нерухомих цілях, то зараз військовослужбовці навчаються діяти в русі та у складі груп. При цьому на стрільби відводиться значно більше часу.

— Сьогодні практично всіх військовослужбовців навчають майже всього того, що раніше входило в систему навчання бійців спеціальних підрозділів, розвідників, — розповів начальник групи навчального відділу підполковник Олександр Цвєтков. — Військовослужбовці в навчальному центрі вчаться стріляти з усіх видів стрілецької зброї — пістолета Макарова, автомата Калашникова, РПК, ПК, снайперської гвинтівки Драгунова, гранатометів РПГ-7В і АГС-17. При цьому, як вже згадувалося вище, не «для звіту», а з урахуванням різних ситуацій, які можуть виникнути на полі бою.

Більшість вправ також є або новими, або такими, що раніше не виконувалися в повному обсязі. Наприклад, стрільба з АК-74 з борту автомобіля. Військовослужбовець застрибує в кузов вантажівки. Спочатку стріляє з борту одиночними, згодом лежачи під автомобілем — чергами, а потім з коліна. А насамкінець кидає у бік умовного противника гранату.

НИНІ БІЙЦІВ НАВЧАЮТЬ ДІЯТИ НЕ ЗА РАДЯНСЬКИМИ КНИЖКАМИ, А ЯК ТОГО ВИМАГАЄ ШВИДКОПЛИННІСТЬ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ДІЙ

Ще одна нова вправа — «вогнева карусель». Чотири військовослужбовці рухаються один за одним, а і з різних напрямків раптово починають з'являтися мішені. Перший, відстрілявши боєкомплект, відходить, його змінює другий і так далі. Таким чином стрільба є безперервною. Завдання військовослужбовців — швидко зорієнтуватися, оцінити тактичну обстановку та знищити умовного противника. Під час цих занять підрозділ набуває навички виконання завдань малими групами. Таким чином збільшується маневреність підрозділу.

— Також військовослужбовці відпрацьовують вправи стрільб з броні та з під неї, з люків тощо. Це раніше взагалі не проводилося, — продовжив підполковник Олександр Цвєтков. — При цьому всі дії вони відпрацьовують до автоматизму. Адже вміння швидко скинути автомат і прицілитися потребує неабияких тренувань. І різниця між вогнем «за напрямом» і «прицільним» дуже велика.

У ході занять враховуються різні ситуації, які можуть виникнути на полі бою

Дещо по-новому в «Десні» навчатимуть і снайперів. Як розповів заступник командира батальйону 300-го навчального танкового полку майор Микола Кудря, раніше система підготовки снайперів у ЗС України була стандартизованою на основі радянських настанов, де основним завданням снайпера була підтримка піхоти. Навчали стріляти переважно на короткі дистанції до 400–500 метрів, використовуючи наявну оптику. Та як показав досвід антитерористичної операції, снайперам часто доводиться діяти не поодинці чи парами, а у складі груп.

Тож нині, окрім уміння влучно стріляти, швидко орієнтуватися на місцевості, маскуватися та вибирати маршрут, снайперів навчатимуть діяти у складі таких груп. Для цього на полігоні вже фактично завершене обладнання спеціальної навчально-матеріальної бази. Там є не тільки ділянки для стрільби на відстань до 800 метрів, а також обладнане місце для відпрацювання дій у місті.

— До складу групи входитимуть два снайпери (один із них — командир відділення), стрілець, водій-стрілець і кулеметник. Як показав досвід, дії таких груп є дуже ефективними — розповів майор Микола Кудря. — Отримавши завдання, вони вирушають у визначений район, виконують його і повертаються на базу.

За словами офіцера, зараз основне завдання — це провести відповідний професійний відбір кандидатів та сформувати ці групи. Адже, як показує практика, людина може не надто добре стріляти із снайперської гвинтівки, проте відмінно вправлятися з автоматом та кулеметом. І бажано, щоб до складу групи входили військовослужбовці з одного підрозділу. Адже це значно скоротить час на їхню підготовку, і після навчання такі групи не доведеться «розбивати».

Словом, нині підготовка військовослужбовців Збройних Сил України зазнала суттєвих змін. Бійці навчаються діяти не за радянськими книжками, а як того вимагає швидкоплинність сучасних бойових дій.

Роман ВУС

НА РІВНЕНЩИНІ ЗАВЕРШИЛИСЯ БРИГАДНІ ТАКТИЧНІ НАВЧАННЯ З БОЙОВОЮ СТРІЛЬБОЮ

На Рівненському загальновійськовому полігоні відбулися бригадні тактичні навчання з бойовою стрільбою мотопіхотної бригади оперативного командування «Північ» Сухопутних військ ЗС України.

Упродовж п'яти діб підрозділи бригади відточували свою майстерність під час ведення оборонних дій, підготовки та проведення наступу, а також відпрацювали вихід із бою та відхід у район зосередження.

Окрім загальновійськових підрозділів були залучені й інші роди військ: артилерія, підрозділи протиповітряної оборони, армійська авіація та Повітряні Сили. Попри складні погодні умови, всі завдання були виконані. На завершальному етапі навчань підрозділи відпрацювали вихід з бою з практичною переправою через водну перешкоду по наведеному мосту та за допомогою плаваючого транспортера.

За навчаннями спостерігали начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко та командувач Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-лейтенант Анатолій Пушняков.

Артилеристи виконують практичні стрільби

Під час навчання — протитанкісти

«МИ ДАЛИ БІЗНЕСУ ЗАРОБЛЯТИ НА ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЛЯХ БЕЗ ВІДКАТІВ»

Радник Президента і Міністра оборони України Юрій Бірюков — про те, коли волонтери зможуть розійтися по домівках

У деяких ЗМІ, соцмережах заговорили про відхід деяких волонтерів з Міноборони. Однак радник Президента і Міністра оборони Юрій Бірюков повідомив, що ніхто нікуди не йде. Навпаки — волонтери планують нові реформи, які повинні зробити процеси змін у МО незворотними. Що встигли зробити волонтери за весь час роботи в оборонному відомстві, яких помилок припустилися, як виглядатиме армія в майбутньому, — про це Юрій Бірюков розповів в інтерв'ю ЛІГА.net

— Нині держава вже здатна сама організувати постачання війська?

— Чи здатна держава забезпечити армію боєприпасами, продовольством? Так, здатна. Чи може держава оперативно реагувати на нові потреби? Ні. Стосовно нашої роботи. Коли ми приходили в Міноборони, нас було вісім. Тепер нас — близько сотні. Наше завдання рік тому було в тому, щоб вивчити ситуацію в сегменті матеріально-технічного забезпечення. Суспільство чомусь вважає, що ми повинні були змінити бойову підготовку, структуру ЗСУ тощо. Це не так. Ми вивчили систему, знайшли всі проблемні точки матеріально-технічного забезпечення, відкатали на пілотних проектах шляхи вирішення цих проблем. 2015 року ми виконували оперативні завдання, щоб стабілізувати ситуацію. Нехай і неідеально, але ми це завдання виконали. Наступний етап починається 2016 року. Офіс реформ буде впроваджувати системні та незворотні новації, які докорінно змінять Збройні Сили України.

— Дуже часто доводиться чути, що система не змінюється, як не старайся. Перерахуйте по пунктах, що вдалося зробити за рік.

— Ми найбільше боялися нашкодити. Перше і найголовніше — ми не зруйнували постачання армії. Воно кепсько виглядало, але один необережний рух міг взагалі паралізувати все. Один раз це навіть сталося — між четвертою і п'ятою хвилями мобілізації, коли ми знали, що в нас буде три тижні, коли взагалі не буде форми для солдатів, бо ми переходили на новий тип тканини.

Значне досягнення — впровадження електронних торгів. На сьогодні ця система дозволила Збройним Силам заощадити сотні мільйонів гривень. Не обов'язково, що вони були б без цієї системи вкрадені. Просто вони були б витрачені неефективно. Тепер ці гроші можна витратити на інші потреби армії, а закупівлі стали прозорими.

Ми систематизували процес закупівель речового забезпечення.

Місяць тому завершилося створення структурного підрозділу Міністерства оборони — Центру матеріального забезпечення. За штатом там близько 80 осіб, але зараз він укомплектований на 15–20%.

Ми запустили пілотні проекти харчування в Одесі та Львові. В Одесі це Західна військово-морська база і флагман «Гетьман Сагайдачний». У Львові — Національна академія сухопутних військ. Ми реалізували там абсолютно новий підхід у харчуванні. Але це дуже ризикований проект. Ми будемо займатися ним весь наступний рік.

— У чому ризик?

— 2008 року Міністр оборони реформував харчування армії — розпустив військових кухарів, скасував наряди на кухні та ввів аутсорсинг у харчуванні. Бо це така загальносвітова тенденція. І дійсно — на якихось рівнях це так і є.

Почалося АТО. Війська висунулися з пунктів постійної дислокації. Але фірми їхати відмовилися. І торік деякі підрозділи сиділи взагалі без продуктів, бо їх не привезли. Армія виявилася не готова до того, що цивільні фірми скажуть: «Там страшно. Там стріляють. Ми туди не поїдемо». Був момент, коли взагалі було незрозуміло, як годувати солдатів. Потім вже були перероблені договори, домовилися, що харчі потраплять у базові точки, а звідти їх повезуть уже військові, куди їм треба.

Радник Президента і Міністра оборони України Юрій Бірюков

Але тут з'явилася інша проблема. Хто готуватиме? Військових кухарів уже ж немає. Ніхто їх не готував і не вчив. Адже цього треба навчати. Умовно ти можеш посмажити картоплю на себе і друзів, але коли йдеться про те, щоб тричі на день нагодувати 200 людей — ти банально не знаєш навіть пропорцій приготування їжі на стільки осіб.

МИ РОЗРОБЛЯЄМО ПРАВИЛА ГРИ, ЯКІ СКЛАДНО ПОМАЦАТИ, АЛЕ ЯКІ ЗАКЛАДАЮТЬ ОСНОВУ НА РОКИ

Суть нашого експерименту полягає в тому, що ми повертаємо процес приготування їжі для армії в саму армію. Готувати повинні кухарі, які пройшли відповідне навчання. І це, безумовно, повинні бути контрактники, які будуть найняті тільки під це завдання. Сьогодні вони готують у пунктах постійної дислокації, завтра їх перебазували на нове місце.

Ми прийняли рішення, що армія купуватиме продукти самостійно, а не замовлятиме послугу. Ми зібрали найбільші агрохолдинги і рітейлерів. Ми показали каталог — більше 230 найменувань, вихідні компоненти страв. Ми хочемо це купувати. Але нам непотрібно зараз 100000 тонн картоплі на складі. По-перше, немає в нас такого складу. По-друге, картопля там просто згниє або її вкрадуть. Тому давайте так: ми контрактуємо обсяг на рік, але ви нам будете підвозити необхідну кількість разів на тиждень. Ви так можете? Так, ми так можемо. Ось так ми зараз і працюємо за двома пілотними проектами. Система працює саме за принципом: що замовили, те й привезли. При цьому ніяких нарядів на кухні. Солдат не повинен чистити картоплю, він має воювати.

Перші результати пілотних проектів свідчать про те, що коли йдеться про статичні частини, — проект працює відмінно. Але, наприклад, є військова частина, де служать 50 осіб. Облаштовувати там харчоблок — зайві витрати. У таких випадках потрібна інша модель — привозити туди готові страви, які солдати будуть на місці розігрівати. Тобто потрібні тільки холодильники і печі для підігріву їжі. А десь є частини, які перебувають постійно в русі. Їм потрібна кухня, яка буде їздити разом з ними і готувати для них, де б вони не були.

Ось над усіма цими варіантами ми і працюємо.

— Що ще, крім реформи харчування?

— Нова форма. Нові елементи форми. Нові предмети інвентарного майна. В основному ми розробляємо правила гри, які складно помацати, але які закладають основу на роки. Ми говоримо бізнесу: ось правила, ось технічні умови. Ми обіцяємо, що весь 2016 рік вони не будуть змінюватися. Ви можете інвестувати гроші у виробництво. На наступний рік уже п'ять виробників взуття заявили, що братимуть участь у тендерах в обсягах, цікавих для армії.

Галас у соцмережах на цю тему, як правило, здіймають дрібні фірми, неспроможні забезпечити хоча б мінімальні обсяги. Наприклад, виробник може виготовити 5000 пар взуття на місяць. Нам потрібно на рік 500 000, тобто більше 40 000 пар на місяць. Ми можемо розбити лоти на чотири фірми і проконтролювати процес виготовлення і якість продукції. Але якщо ми розіб'ємо весь обсяг на купу маленьких фірм — це буде хаос. Ми говоримо малим виробникам: об'єднуйтеся, беріть 150 000 пар на себе. Але підпис під договором ставитиме хтось конкретний, на кого ми потім подамо до суду в разі зриву термінів поставки і поганої якості.

Ми постійно подаємо в суди і отримуємо мільйони гривень від штрафних санкцій. Це, до речі, теж наше досягнення, тому що раніше армія в суди не ходила. Адже виробник гроші заніс, то як судитися з тим, хто їх конвертами обдаровував.

Ми йдемо назустріч бізнесу. Міністерство оборони тепер платить гроші відразу, а не як вийде. Раніше у договорі так прописувалося, що термін оплати за товар — до 90 днів після закінчення поставок. Можливо, навіть і наступного дня заплатять, але для цього треба було «простимулювати». Без стимулу — 90 днів. І ось так виходило. Оскільки на початку року ніхто тендери не проводить, бо йде узгодження бюджету, то щоразу так все виходило, що у вересні продукція поставлена, а гроші виплачені 29 грудня, перед Новим роком, коли вже зовсім фініш: бухгалтерії не працюють, приходять штрафні податкові санкції, фірми йдуть у мінус.

Навіщо це все робилося? Просто так була ще одна можливість брати хабарі в бізнесу. Як ми це подолали? Просто скоротили термін оплати до 5 днів. І все — система запрацювала без корупції.

Щоб усунути ще одну проблему в речовому забезпеченні війська, запускається ще один наш пілотний проект у двох військових частинах — проект автоматизації логістики, який дозволить позбутися «паперу». У бійця буде своя електронна карта, на складі буде комп'ютер, штрихкод-рідер, єдина система. Ми проклали «оптику», розроблене програмне забезпечення, захищений сервер. І коли проект запуститься, то запрацює весь ланцюжок. Через два тижні Міністр оборони зможе зайти у програмну оболонку і побачити кожного бійця конкретної бригади, побачити, скільки і що саме йому видано, яка потреба за заявками, розмірами. Ми знаємо, який в солдата розмір ноги, головного убору, форми. Ми знаємо, коли видана форма, коли належить його переодягнути, до якого моменту все має бути закуплене і доставлене в його частину. Повна автоматика. Але, повторюся, поки що це пілотний проект у двох військових частинах.

(Друкується зі скороченням)

Постачання медичних препаратів до військових частин в зоні АТО здійснюється згідно поданих заявок

МЕДПУНКТИ ПІДРОЗДІЛІВ НА ПЕРЕДОВІЙ

МАЮТЬ ПОПОВНЮВАТИСЯ МЕДИКАМЕНТАМИ ПРОТЯГОМ ДВОХ ДІБ

«У підрозділі чимало бійців з ОРЗ, добре, що хоч волонтери ліками допомагають. Я за півроку не отримав від Міністерства оборони жодних медикаментів». Така заява бійця з позивним «Доктор Зло» пролунала в одному з телесюжетів про воєнні будні 24-го батальйону Збройних Сил України

Ми вирішили з'ясувати, чи справді на передовій бракує медичних препаратів. Якщо так, то з яких причин.

Механізм постачання лікарських засобів у підрозділи, задіяні в антитерористичній операції, описав помічник Міністра оборони України полковник Всеволод Стеблюк, який координує медичний напрямок діяльності оборонного відомства.

— У кожному секторі зони АТО є начальник постачання, так званий провізор, який збирає інформацію про потреби військових частин у медичних препаратах, що надходить від начальників медичних служб підрозділів, — розповідає полковник Всеволод Стеблюк. — Начмед подає заявку, провізор погоджує, мобільна група постачання доправляє препарати зі складів військово-медичних клінічних центрів у розташування військових частин. З часу подання заявки до моменту отримання ліків минає не більше двох діб. У військовій частині препарати обліковують і видають за потреби.

За словами помічника Міністра оборони, медичні служби військових частин у зоні проведення АТО отримують усі необхідні медикаменти. Закуповують їх централізовано державним коштом. На складах мобільних госпіталів ліки у достатній кількості. Щоправда, бракує лікарських засобів безрецептурного відпуску.

— Бійцям не завадило б приймати вітаміни для додаткової імунізації в зимовий період. Також бракує препаратів групи імуномодуляторів із противірусною дією, — додає полковник Всеволод Стеблюк. — І тут допомога волонтерів украй потрібна.

Щодо медичного забезпечення 24-го батальйону, то, за інформацією Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України, станом на середину листопада 2015 року цей підрозділ забезпечений трьома санітарними автомобілями і одним броньованим автомобілем «Саксон». Некомплект — один санітарний автомобіль.

— Аптечками індивідуальними, медичним майном та ліками військова частина забезпечена на 90 відсотків, — розповідає старший офіцер відділу постачання медичного майна Військово-медичного департаменту МО України полковник медичної служби Олександр Галан. — До речі, на початку поточного тижня в зону АТО відправлено ще 5 тисяч аптечок. Загалом до кінця року забезпечення буде стовідсоткове.

Військовий провізор сектору, в зоні відповідальності якого дислокується 24-й батальйон, капітан медичної служби Олександр Федорець до виконання своїх обов'язків приступив минулого тижня. Перший виїзд у район дислокації військ він здійснив саме до «айдарівців»… з ревізією.

— Медичний пункт у них заповнений під зав'язку, засобами індивідуального захисту, аптечками укомплектовані, — розповідає Олександр Федорець. — Щоправда, у батальйоні не надто горять бажанням звертатися по ліки в медичну службу сектору у встановленому порядку, як це роблять решта військових частин, вести облік медикаментів у встановленому порядку тощо. Тому більшість лікарських засобів вони справді отримали від волонтерів.

— У чому ж річ? — запитуємо начмеда 24-го окремого штурмового батальйону молодшого лейтенанта Олексія Коршика, який щойно відвіз двох поранених бійців у госпіталь, що в Красноармійську. Їхні позиції обстріляв снайпер.

— Першу медичну допомогу надали кваліфіковано, засобів для цього вистачає. Від Міністерства оборони лікарські засоби ми не можемо поки що отримати, бо не маємо медичного атестата, — каже Олексій Коршик. — Медслужбу батальйону я очолив у серпні цього року. Мої попередники не виробили цей документ, бо не вели належним чином відповідну документацію. Але зараз цей атестат опрацьований. Тому до кінця року сподіваюся подати заявку на медслужбу сектору для отримання необхідних медикаментів.

Хто в батальйоні сховався за позивним «Доктор Зло», Олексій Коршик не знає та вважає, що це хтось недоречно пожартував.

Григорій ГРЕБЕНЮК

P.S. *На момент, коли цей матеріал готувався до друку, нам вдалося зв'язатися з начальником відділу медичного постачання штабу АТО майором Денисом Захаренком. Він повідомив, що після формування 24-го окремого штурмового батальйону «Айдар» військкоматом, на базі якого створювався підрозділ, не було видано атестат на постачання медичного майна.*

— Зараз виникла потреба включити батальйон до планового забезпечення медичним майном, але без медатестата цього зробити не можна. Крім того, в цьому підрозділі раніше не здійснювалося списання втрат, тож зараз виникла розбіжність між наявністю медичного майна, отриманого під час формування підрозділу, та нинішніми обліковими даними. Робота триває. За 5–6 днів атестат буде оформлений, — запевнив офіцер.

ПРЯМА МОВА

Радник заступника Міністра оборони України Наталія Воронкова:

— Проблем із постачанням ліків на передову немає, запасів медикаментів достатньо. Ми проконтролювали закупівлі Міністерства та їхнє надходження — тут порядок. Проблеми із постачанням ліків виникають безпосередньо в зоні АТО, бо деяким начмедам щось заважає написати заявку на медикаменти й надіслати її в сектор. Їм значно простіше попросити у волонтерів медикаменти, які не потрібно ставити на облік і за які не доведеться звітувати. Як на мене, це некомпетентність і безвідповідальність.

Кожна правильно оформлена начмедом заявка на ліки має бути реалізована протягом двох днів. ***Якщо виникають затримки з постачанням медикаментів, надсилайте повідомлення на мій номер телефона +380503326601. Будемо оперативно реагувати.***

БІЙЦЯМ У ЗОНІ АТО ЗРОБЛЯТЬ ЩЕПЛЕННЯ ВІД ГРИПУ

На сьогодні забезпеченість підрозділів Збройних Сил України, що перебувають у зоні АТО, противірусними засобами становить 60 відсотків. Про це повідомив начальник відділення медичного забезпечення штабу АТО полковник Олександр Третьяк.

— До нас надходять заявки від підрозділів на відповідні препарати. Зокрема йдеться про такі засоби, як «Римантадин», «Амізон», «Азитроміцин». Не йдеться про видачу певної кількості препаратів кожному військовослужбовцю. Норма обраховується на кожні 100 осіб, а видача ліків особовому складу здійснюється медиком за потреби.

За його словами, на даний час кількість гострих респіраторних вірусних захворювань у зоні АТО не перевищує середньостатистичний показник для цієї пори року. Крім того, цього року планується провести щеплення особового складу від грипу А і В. Закупка вакцини вже почалася.

— Медик, який за потреби може надати допомогу, є в кожній роті. В кожний підрозділ відряджені військовослужбовці зі складу медичних рот. Окрім того, військовослужбовці можуть отримати допомогу не тільки у штатних медпунктах і польових госпіталях, — зазначив полковник Олександр Третьяк. — Ведеться робота щодо направлення до кожної районної лікарні в зоні АТО військових лікарів саме для надання допомоги військовослужбовцям.

Роман ТУРОВЕЦЬ

У медпункті базового табору здійснюється профілактичний огляд

ПСИХОЛОГІЧНІ БОЙОВІ ТРАВМИ — БОМБА СПОВІЛЬНЕНОЇ ДІЇ

Психологічна реабілітація бійців має починатися ще у районах відновлення

Снайперу з позивним «Одеса» трохи більше тридцяти. У своїй бригаді він — легендарна особистість, бо має на своєму рахунку чимало знищених ворогів. Побратими кажуть, що в «Одеси» професійна витримка, без якої снайпер як такий не існує. Та він і сам вважав, що його нервова система неначе зі сталі. Але одного дня раптом зрозумів — із ним щось не так.

На лінії зіткнення кілька днів поспіль тривали безперервні масовані ворожі обстріли з великих калібрів. Чоловік вирахував за першим ешелоном оборони проросійських бойовиків куточок місцевості, куди вони відводили для перепочинку своїх мінометників. А ця публіка особливо дошкуляла підрозділу снайпера. Тому «Одеса» потайки пройшов через свої та ворожі мінні поля в тил ворога і знищив сімох «курортників».

При поверненні в підрозділ він доповів командиру про результати «полювання». У відповідь отримав прочухан. Офіцер кричав: «Попри твій величезний досвід, зараз ти повівся, як школяр! Точку й маршрут переходу лінії фронту не погодив. Розташування мінних полів не уточнив. Не отримав останніх розвідданих та й самих розвідників у прикриття не взяв. Ти себе не контролюєш. Негайно їдеш у короткострокову відпустку!»

Цю історію мені розповів при зустрічі директор Науково-дослідного центру гуманітарних проблем Збройних Сил України, кандидат психологічних наук полковник запасу Назім Агаєв. У відпустці в «Одеси» також виникли проблеми. Його бойові рефлекси спрацьовували там, де загрози його життю не могло й бути. Він лякав рідних і знайомих. Зрештою чоловік зрозумів, що він — не робот. І звернувся по допомогу до психологів.

Психологічний розлад — це не хвороба, а природна реакція людської психіки на тривале або шокове перенавантаження

ПАРЛАМЕНТ УХВАЛИВ ЗАКОН ПРО ОБОВ'ЯЗКОВУ ПСИХОЛОГІЧНУ І МЕДИЧНУ РЕАБІЛІТАЦІЮ ВСІХ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ У СПЕЦІАЛЬНИХ ЦЕНТРАХ

— Хочу процитувати вислів ветерана війни у В'єтнамі, видатного американського психолога світового рівня Френка П'юселіка, — продовжив розмову директор центру. — «У В'єтнамі загинуло більше 50 тисяч американських солдатів, але протягом наступних 10 років понад 60 тисяч ветеранів вкоротили собі віку. В Україні проблема реабілітації військовослужбовців дуже нагальна, бо це — бомба сповільненої дії». Френк із самого початку війни на Сході країни співпрацює з нашим центром на рівні державних програм. Його цитатою я хочу сказати, що бойові посттравматичні розлади даються взнаки у більшості бійців-учасників АТО. Фронтовики повинні повернутися до мирного життя або служби в місцях постійної дислокації частин психічно повноцінними. Для цього насамперед кожному військовому важливо усвідомити, що розлад — це не хвороба, а природна реакція людської психіки на тривале або шокове перенавантаження. Якщо ж на цей стан людини не звертати уваги, психічні розлади можуть легко перерости вже у важке захворювання. Наші воїни мають зламати певні стереотипи у свідомості та не оминати реабілітаційні центри. В арміях НАТО це звичайна практика, кожен солдат вважає візит до психолога природним і зовсім не комплексує.

Нещодавно наші законотворці прийняли дуже важливе рішення — парламент ухвалив закон про обов'язкову психологічну і медичну реабілітацію всіх учасників бойових дій у спеціальних центрах.

За рішенням Міністра оборони незабаром на базі медичних установ відомства мають запрацювати 9 центрів психологічної реабілітації. Є приклади того, як у регіонах запроваджують місцеві програми реабілітації учасників АТО.

— У Міністерстві оборони дуже добре розуміють масштаб проблеми. В питаннях психологічної реабілітації ми на крок випереджаємо решту відомств. Наш центр розробляє велику кількість спеціальних програм, зокрема для військових психологів. Ці програми повністю відповідають якісним стандартам НАТО. Останнім напрацюванням є структурно-логічна схема, за якою весь цикл роботи психологів поділений на три етапи: психологічна допомога на передових позиціях, попередня реабілітація в районах відновлення 2-го та 3-го ешелонів оборони, реабілітація у спеціальних центрах. Перші два етапи дозволять не тільки розтягнути в часі масову реабілітацію фронтовиків у центрах, а й зроблять її плановою та більш якісною. Центри мають незабаром запрацювати. Першими до них потраплятимуть ті, хто потребує негайної допомоги. Решту психологи будуть попередньо реабілітувати у прифронтових зонах. У районах відновлення поки що будуть працювати зведені бригади фахівців, зокрема і з нашого центру. В 2016 році їх замінять спеціалісти психологічної служби, яка нині формується.

Ми не маємо права зволікати створенням ефективної, дієвої системи психологічної реабілітації учасників АТО, аби не задавнювати психологічні проблеми бійців.

— Давайте повернемося до історії зі снайпером, вона показова. Командир «Одеси», хай і з добрими намірами, припустився помилки. Він відправив бійця у відпустку в стані високої психологічної напруги. Перехідного періоду, адаптації в чоловіка не було. Замість зняття стресового стану він отримав додатковий шок. Правильною дією офіцера була б попередня організація зустрічі хлопця з батальйонним або бригадним психологом. Завдання останнього — виявити ступінь серйозності розладу й або направити бійця на реабілітацію, або допомогти йому самостійно. Повірте, іноді для цього достатньо провести кілька бесід про те, що турбує бійця. Багато хто соромиться ділитися проблемами з товаришами чи священнослужителями.

Дозволю собі порадити командирам кілька речей. Перша — обов'язково провести бесіди з підлеглими і спробувати пояснити, якими є ознаки бойових психологічних травм та їхні наслідки. Треба спромогтися достукатись до свідомості кожного й закласти туди думку: визнання власної психологічної проблеми є ознакою сили, а не слабкості. Друга — ввести за практику візити у підрозділ штатних психологів частини. Вони нададуть першу психологічну допомогу тим, хто її потребує, навчать прийомів самодопомоги.

Віктор ШЕВЧЕНКО

До уваги військовослужбовців!
З питань психологічної допомоги ви можете звернутися на «гарячі» лінії:
— ГО «Психологічна кризова служба»: 050–025–63–17, 066–142–12–17.
— психологічної підтримки учасників АТО та членів їхніх сімей при Дніпропетровській ОДА: 0–800–505–085.

ПОРАДИ ВІЙСЬКОВОГО ПСИХОЛОГА: ЯК ЗДОЛАТИ НАПАД ПАНІЧНОГО СТРАХУ

Напад панічного страху може спонукати до втечі у тил, викликати заціпеніння або, навпаки, збудження, агресивну поведінку. При цьому людина погано себе контролює, не усвідомлює, що вона робить і що відбувається довкола.

Щоб попередити напади, перед боєм продумай, як ти будеш діяти сам і яким чином можеш взаємодіяти з товаришами. Вивчи маршрути руху, укриття, визнач місця можливого розташування або атаки противника.

Якщо ти все ж таки зазнав нападу, спробуй подолати його за допомогою нескладних прийомів.

■ Спробуй сформулювати подумки, а потім промовити вголос, що викликає в тебе страх. Якщо є можливість, поділися своїми переживаннями з людьми, які поруч. «Проговорений» страх стає меншим.

■ При наближенні нападу страху дихай неглибоко і повільно, вдихай через рот, а видихай через ніс. Можна спробувати таку вправу: зроби глибокий вдих, затримай дихання на 1–2 секунди, видихни. Повтори вправу 2 рази. Потім зроби 2 нормальні (неглибокі) повільні вдихи-видихи. Чергуй глибоке і нормальне дихання доти, поки не почуватимешся краще.

Психологи радять скласти особисту словесну формулу самоналаштовування, що точно виражає сутність бажаної поведінки в незвичайній або небезпечній ситуації («Я готовий до бою», «Все буде гаразд», «Я впевнений у своїх силах», «Мене береже Господь і Божа Матір» тощо).

У ситуації сильного стресу:

— якщо ти втратив на якийсь час чутливість до зовнішніх впливів або не можеш впоратися з емоціями страху або паніки, зроби собі боляче і зосередься на відчутті болю;

— якщо ти не можеш зібратися з думками, назви своє ім'я, подумай, що ти тут робиш, для чого ти застосовуєш зброю, кого ти захищаєш, згадай ситуації, коли ти діяв сміливо і рішуче, спробуй розв'язати кілька найпростіших математичних задачок.

Після ж бою найпершою умовою є якнайшвидша ізоляція воїна із зони бойових дій. Командир повинен провести психотерапевтичну бесіду з особовим складом та визначити ступінь стресу бійців, після чого бійцям мають надати допомогу психологи.

У ЛЬВОВІ ВІДКРИЛИ РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ВІДДІЛЕННЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ АТО

У Львові на базі міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги завершено проект зі створення нового реабілітаційного відділення.

Начальник управління охорони здоров'я Львівської міської ради Володимир Зуб повідомив, що до останнього часу такі відділення були виключно при військових госпіталях.

— Такі відділення реабілітації треба створити по всій Україні. Крім того, цей проект необхідно продовжувати, аби створювати реабілітаційні кабінети і відділення в поліклінічних умовах, позаяк пацієнт, коли виписується додому, все одно повинен проходити реабілітацію.

Пройти курс реабілітації зможуть пацієнти з нейрохірургічними і неврологічними патологіями та патологіями опорно-рухового апарату. 24-ліжкове відділення має маніпуляційну, три зали фізичної терапії, масажний кабінет, кабінети психолога, ерготерапії та інші допоміжні приміщення. Вартість проекту становить 7,5 млн грн, з них 3 млн грн бюджетних коштів використано на капітальний ремонт приміщень відділення, 4,5 млн грн — позабюджетні спонсорські кошти, за які закуплено медичне обладнання, меблі та медичний інвентар.

Віталій ІВАНОВ

ЗАПИТУВАЛИ? ВІДПОВІДАЄМО

У відділі по роботі з громадянами та доступу до публічної інформації Міністерства оборони України з початку цього року опрацьовано більше 40 тисяч звернень військовослужбовців та членів їхніх сімей. Ми поцікавились у заступника начальника відділу по роботі з громадянами та доступу до публічної інформації Міністерства оборони Юрія Ананченка, з якими проблемами сьогодні громадяни звертаються до оборонного відомства найчастіше

Олег З., військовослужбовець:

— Я проходжу військову службу в зоні АТО. Моя дружина та четверо неповнолітніх дітей проживають у будинку без опалення. Родина звернулася по допомогу із забезпеченням дровами до сільської ради, але безрезультатно. Чи можливо вирішити це питання за допомогою оборонного відомства?

— Місцевому військовому комісаріату в районі, де проживає ваша родина, буде поставлене завдання в найкоротші строки надати допомогу.

Андрій А., військовослужбовець:

— Я — інвалід війни I групи. В бою я втратив ногу і руку вище ліктя. Як відомо, протезування руки в моєму випадку в Україні неможливе. Державна служба у справах ветеранів війни та учасників АТО готова надати мені можливість отримати сучасний протез за кордоном. На який розмір допомоги я можу розраховувати?

— Постановою Кабінету Міністрів № 465 від 8 липня 2015 року затверджено зміни до Порядку протезування та протезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, яких немає в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в АТО і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок. Грошова допомога учаснику АТО на протезування однієї кінцівки за кордоном тепер становить 900 прожиткових мінімумів.

Олена Ч., дружина військовослужбовця:

— Мій чоловік змінив місце служби. Тепер він проходить службу у військовій частині, яка дислокується в зоні АТО. Чи має право наша родина залишитись проживати у службовій квартирі за попереднім місцем його служби?

— Рішенням Міністра оборони України (від 22 вересня поточного року) сім'ям військовослужбовців, які відбули до нового місця служби в район проведення антитерористичної операції, на особливий період дозволено проживати у службових приміщеннях за попереднім місцем служби.

Сергій Ш., студент:

— Який строк служби передбачений для громадян, які призиваються на строкову військову службу і мають освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»?

— Відповідно до статті 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» встановлені такі терміни військової служби: для солдатів і матросів, сержантів і старшин, які проходять військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях — 18 місяців; для осіб, які на час призову на строкову військову службу мають ступінь вищої освіти «магістр» — 12 місяців.

Водночас відповідно до підпункту 2 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» прирівнюється до вищої освіти ступеня «магістр».

Микола Ф., батько військовослужбовця:

— Мій син був мобілізований та важко поранений у зоні АТО під час виконання обов'язків військової служби, отримав інвалідність I групи. На який розмір одноразової грошової допомоги він може розраховувати?

— У вашому випадку Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їхніх сімей» передбачена виплата одноразової грошової допомоги у сумі 344,5 тис. гривень.

Василь О., військовослужбовець, учасник бойових дій:

— У якому максимальному розмірі виплачується пенсія за вислугу років учасникам бойових дій?

— Законодавством окремої норми для учасників бойових дій не передбачено. Загальний максимальний розмір пенсії за вислугу років не має перевищувати 70% відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і віднесені в установленому законом порядку до категорії 1 — 100%, до категорії 2 — 95%.

Руслан Т., демобілізований військовослужбовець:

— Після демобілізації із зони АТО з'ясувалося, що мою посаду на підприємстві обіймає інша людина. Керівництво не проти мого поновлення, однак пропонує мені інші посади з гіршими умовами роботи, які мене не влаштовують. Що мені робити?

— Дії керівництва підприємства, на якому ви працювали до мобілізації, незаконні. Робоче місце мобілізованих за законодавством зберігається за ними до моменту демобілізації та місячного терміну після повернення та постановки на військовий облік у військкоматі. Радимо вам звернутись до суду з позовом до підприємства щодо порушення ваших прав. Усі судові витрати оплатить відповідач.

Окрім того, 3 листопада цього року Верховна Рада України прийняла законопроект №2035а про посилення відповідальності роботодавців перед працівниками, призваними на військову службу за мобілізацією. За внесеними цим законодавчим актом змінами до Кодексу законів України про працю та Кодексу України про адміністративні правопорушення посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підприємців за порушення прав призовників та мобілізованих будуть штрафувати на суму від 50 до 100 неоподатковуваних мінімальних доходів. Саме ж підприємство може сплатити штраф у розмірі 10 мінімальних зарплат.

Петро С., учасник бойових дій:

— Я учасник АТО. Як мені діяти, якщо мені відмовляють у моєму законному праві на безкоштовний проїзд у міському маршрутному таксі?

— Перевізники, які здійснюють пасажирські перевезення, мають дотримуватися Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їхнього соціального захисту» (п.7 ст.12) в частині пільгового (безкоштовного) проїзду українських військових — учасників бойових дій на Сході України незалежно від кількості осіб-пільговиків у транспортному засобі. Радимо звертатися зі скаргами до керівництва перевізника.

Ніна П., мати мобілізованого:

— Мій син служить в зоні АТО. Чи правда, що збільшені норми продовольчого забезпечення для військових у зоні бойових дій?

— Для учасників АТО введена додаткова продовольча норма, яка відповідає льотно-технічній продовольчій нормі. Додатково в зоні АТО солдатам дають яйця та 125 грамів м'яса, печиво тощо. Асортимент продуктів та їхня кількість відповідно до чинної норми продзабезпечення солдата достатній для повноцінного харчування.

Записав Віктор ШЕВЧЕНКО

■ *Станом на 17 листопада статус учасника бойових дій отримали 77 тисяч 802 військовослужбовці та працівники Збройних Сил, які брали участь в антитерористичній операції.*

■ *За участь у бойових діях та підбиту ворожу техніку військовослужбовцям виплачено суму, що перевищує 78,5 мільйонів гривень. Зазначені грошові винагороди отримали понад 17 тисяч військовослужбовців Збройних Сил України.*

Порівняльна таблиця окремих найменувань продовольчої норми на одного солдата на добу в стаціонарних умовах та для військовослужбовців у зоні АТО

№ з/п	Найменування продуктів	Розподіл продуктів нормою №1 — загальновійськова при триразовому приготуванні гарячої їжі для військовослужбовців в стаціонарних умовах на добу (г)	Розподіл продуктів нормою №1 — загальновійськова при триразовому приготуванні гарячої їжі для військовослужбовців в зоні АТО на добу (г)
1.	М'ясо	250	375
2.	Масло	30	50
3.	Яйця	2 шт. на тиждень	5 шт. на тиждень
4.	Цукор	70	80
5.	Печиво	-	50
6.	Молоко	-	100
7.	Вода питна бутильована	-	1500 мл
8.	Чай	1,2	2,2

ЖИТОМИРСЬКА БРОНЯ ДЛЯ ВІЙСЬКА

За 9 місяців 2015 року ДП «Житомирський бронетанковий завод» відправив до Збройних Сил України близько 180 одиниць колісної та гусеничної техніки

На заводі налагоджено замкнутий цикл ремонту вісімнадцятьох типів броньованих машин

З початком бойових дій на Донбасі та необхідністю в найкоротші терміни змінити технічну складову війська підприємства вітчизняного ОПК отримали рекордні державні замовлення. У всі попередні роки підприємства «оборонки» трималися «на плаву» фактично за рахунок іноземних військових замовлень. Зважаючи на те, що на міжнародних ринках досить жорстка конкуренція і вільних ніш обмаль, на багатьох вітчизняних підприємствах ОПК обсяги виробництва, у порівнянні з 80-ми та початком 90-х років минулого століття, були незначними. При цьому замовлення вітчизняного оборонного відомства не перевищували 3–10 відсотків обсягів виробництва. Тому виробникам ОВТ довелось законсервувати частину виробництва, а працівників скорочувати. Попередні роки для багатьох підприємств «оборонки» фактично були часом боротьби за виживання, збереження унікальних за своєю спеціалізацією виробництв. Тому їхня модернізація (вкрай необхідна для конкурентоспроможності продукції підприємства) тривалий час була лише у планах. Отже, не всі підприємства вітчизняного ОПК були готові в найкоротші терміни виконати рекордні державні замовлення.

Наш кореспондент відвідав одне з найпотужніших та унікальних за своєю спеціалізацією й історією підприємств вітчизняної «оборонки» — ДП «Житомирський бронетанковий завод» та побачив, як кується броньована міць нашого війська, які варіанти модернізації техніки пропонують житомиряни.

Основна спеціалізація цього підприємства — капітальний ремонт та модернізація бронетанкового озброєння і техніки, а також вузлів та агрегатів до неї. Тут налагоджено замкнутий цикл ремонту 18 типів машин, серед яких БМП, БТР, БРДМ, БМД та БТРД різних модифікацій. Підприємство є по суті унікальним за своєю спеціалізацією та можливостями. На теренах СНД є лише два такі заводи — в Україні та Республіці Білорусь. Нещодавно житомирські ремонтники розширили номенклатуру виробництва, опанувавши складання бойового модуля «Парус» для БТР-4. Задовго до цього — бойовий модуль «Шквал».

Торік цей завод підсилив військо майже 90 одиницями техніки. За 9 місяців 2015 року ДП «Житомирський бронетанковий завод» відправив до Збройних Сил України близько 180 одиниць колісної та гусеничної техніки.

Директор заводу Олексій Бабіч розповів, що завдяки великому оборонному замовленню вдалося провести деяку модернізацію виробництва, закупити нове устаткування, що збільшило потенціал підприємства. На заводі нині є інженерний центр, який займається розробкою нового озброєння та військової техніки. За нетривалий час фахівці заводу створили низку броньованих модулів швидкого монтування «Овод» та модернізували БМП-1. Ця версія бойової машини піхоти багато в чому за своїми тактико-технічними характеристиками перевищує БМП-2 (про ці зразки ОВТ читайте в наступних номерах газети). Не випадково модернізована БМП-1 викликала чималий інтерес на нещодавній міжнародній збройовій виставці Defens and security 2015, яка проводилася в Таїланді.

Директор ДП «Житомирський бронетанковий завод» Олексій Бабіч

Особливу увагу на підприємстві приділили реформі системи закупівель комплектуючих запчастин до техніки. Для цього було створено електронний майданчик закупівель, який зводить нанівець можливість корупційної складової.

— Менше ніж за рік нам вдалося зекономити понад 90 мільйонів гривень, — розповів Олексій Бабіч.

За його словами, з початком проведення антитерористичної операції на Донбасі Житомирському бронетанковому заводу критично бракувало запчастин та агрегатів, адже їхні запаси не були великими. Від постачання комплектуючих з Росії відмовилися. На вітчизняному ринку знайшлися компанії, які налагодили виробництво багатьох необхідних для ремонту та модернізації техніки деталей. А ті, виробництво яких ще не освоєне, доводиться купувати за кордоном у дружніх країн. У результаті модернізації системи закупівель, орієнтування на вітчизняних постачальників комплектуючих сьогодні підприємство економить на кожній відремонтованій чи модернізованій бойовій машині, яка постачається українському війську, близько 25% у порівнянні з вартістю ремонту техніки в попередні роки.

— Закуповуючи комплектуючі у вітчизняних виробників, підприємство за дев'ять місяців заплатило державі 44 мільйони гривень, — додав Олексій Бабіч.

Різке збільшення обсягів виробництва, невеликі часові терміни поставки техніки замовнику інколи позначаються на якості продукції. Деякі ЗМІ вже нарікали на якість окремих зразків техніки, яку ремонтували на цьому підприємстві. Знаючи про це, я поцікавився в директора заводу, яка система перевірки якості відремонтованої техніки діє тут.

Він повідомив, що за аналізом поломок техніки, яка експлуатувалася військовими, лише три відсотки їх зі ста були з вини заводу. Зважаючи на ситуацію у країні, у будь-якому з випадків поломок техніки, заводчани разом із військовими спеціалістами ремонтують бойові машини, які вийшли з конвеєра Житомирського бронетанкового заводу. До того ж не лише на заводі, а й у безпосередній близькості до лінії розмежування за допомогою виїзних бригад.

Нині на заводі діє управління якості. Його начальник Сергій Гаврилюк розповів, що перед закупівлею комплектуючих кожна деталь тестується відповідним обладнанням.

МОДЕРНІЗОВАНА БМП-1 НАБАГАТО ПЕРЕВИЩУЄ ЗА ТТХ БМП-2

У цехах заводу є стенди, за допомогою яких точно визначається їхня придатність і відповідність технічним вимогам. Окрім того, виготовивши, наприклад, двигун, його обкатують, виявлені несправності оперативно усувають. А після того, як техніка вже складена на 100%, вона проходить заводські випробування. На кожну одиницю ОВТ підприємство надає гарантійний термін експлуатації.

У контексті питання щодо якості ремонту техніки необхідно говорити й про кваліфікацію та досвід працівників. За словами директора заводу, на початку проведення АТО, з огляду на обсяги державного замовлення, терміни його виконання, на підприємстві бракувало кваліфікованих фахівців. Довелося оголосити набір нових. Нині на цьому заводі їх майже 800. Проте професійний рівень більшості новачків був доволі низький. Зростання обсягів виробництва підприємства дало змогу підвищити заводчанам заробітну плату. А це створило конкуренцію на ринку праці й набору на підприємство більш кваліфікованих та досвідчених працівників. До речі, нині середня зарплата на заводі сягнула 5300 гривень. Для передмістя Житомира це непоганий заробіток.

Микола ФЕДОРКІВ

Поточного року військове відомство уклало 98 контрактів з підприємствами ОПК на суму понад 4,8 мільярда гривень на переозброєння армії. Військо вже отримало 400 тисяч ракет та боєприпасів, 1640 зразків техніки та озброєння.

Перші особи країн «Великої двадцятки» в турецькій Анталії

ПРО ЩО ДОМОВИЛИСЯ СВІТОВІ ЛІДЕРИ НА САМІТІ G20?

Теракти у Франції посилили увагу світових лідерів до проблеми міжнародного тероризму

Перед початком саміту очікувалося, що пріоритетними питаннями для обговорення на зустрічі стане врегулювання конфлікту на Донбасі. Але серія терактів у Парижі внесла певні корективи в порядок зустрічі, відсунувши українське питання на другий план.

Глави держав присвятили зустріч проблемам глобальної безпеки, вирішенню питання з біженцями і головне — боротьбі з тероризмом.

Після саміту були опубліковані підсумкове комюніке з результатами роботи групи в Анталії та декларація щодо боротьби з тероризмом. Виділяючи головні підсумки цьогорічного саміту, можна зазначити наступне.

Декларація щодо боротьби з тероризмом містить 9 пунктів, в яких «Велика двадцятка» підтверджує, що тероризм не може і не повинен асоціюватися з жодною релігією, національністю або етнічною групою.

«Ми однозначно засуджуємо всі акти, методи та практики тероризму, які не можуть бути виправдані ні за яких обставин, незалежно від їхньої мотивації, у всіх їхніх формах і проявах, де і ким би вони не здійснювалися», — йдеться у декларації.

Також у документі зазначено, що боротьба з тероризмом є важливим пріоритетом для всіх країн G20, і вони готові працювати спільно з метою запобігання і припинення терористичних актів шляхом зміцнення міжнародної солідарності і співробітництва, а також перекривати канали фінансування тероризму.

ГЛАВИ ДЕРЖАВ ПРИСВЯТИЛИ ЗУСТРІЧ ПРОБЛЕМАМ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ВИРІШЕННЮ ПИТАННЯ З БІЖЕНЦЯМИ І ГОЛОВНЕ — БОРОТЬБІ З ТЕРОРИЗМОМ

«Ми стурбовані значним і зростаючим потоком іноземних терористів-бойовиків і загрозою, яку це становить для всіх держав, включаючи країни походження, транзиту та спрямування терористів. Ми твердо маємо намір протидіяти цій загрозі шляхом зміцнення співпраці та розробки відповідних заходів щодо запобігання та усунення даного явища», — підсумовують лідери країн «Великої двадцятки».

Однією з найбільших несподіванок саміту «Великої двадцятки» стала заява президента РФ Володимира Путіна про готовність реструктуризувати зовнішній борг України на три роки. На переконання експертів, це навіть кращі умови, ніж вимагав Міжнародний валютний фонд, який намагався умовити Росію перенести платежі щодо боргу України на наступний рік.

Експерти стверджують, що основною мотивацією такої заяви стало, по-перше, розуміння Росією, що вона не отримає 3 млрд боргу від України найближчим часом, адже суди скоріше за все затягнулися б на багато років з неясним результатом. По-друге, намагання удати з себе миротворця по відношенню до України.

Окрім цього, учасники зустрічі підтвердили, що санкції проти РФ повинні залишатися в силі, поки не будуть повністю виконані Мінські угоди щодо України.

Наступна зустріч G20 відбудеться в Китаї у вересні 2016 року, а 2017 року — в Німеччині.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Голова Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко: «Криза на Сході України залишатиметься в міжнародному порядку денному, поки не буде вирішена».

— Теракти у Франції закономірно посилили увагу до проблеми міжнародного тероризму, але українське питання не забули і не можуть забути. І в РФ, і в США підтвердили, що під час короткої зустрічі Обами і Путіна обговорювалася не тільки Сирія, але й українське питання. Саме під час цієї зустрічі Путін зробив свою заяву з приводу поступок з боргової проблеми. Так що говорити, що про Україну забули, що Україна відсунута в архів, не можна. Криза на Сході України залишатиметься в міжнародному порядку денному, поки не буде вирішена.

КОМУ ВИГІДНІ ТЕРАКТИ В ПАРИЖІ?

Як розвиватиметься ситуація після трагічних подій у Парижі, передбачити важко. Проте стає очевидним, що вони не останні. Хто буде наступним?

Політичні експерти стверджують, що це була далеко не самостійна операція. ІДІЛ та інші терористичні організації такого штибу направляються відомими спецслужбами, які знають, як можна маніпулювати юрбою, народом. Приміром, політичний експерт Павло Нусс вважає, що теракт у Парижі був реалізований за сценарієм російського лідера.

«Якщо взяти до уваги той факт, що паризька трагедія, паризький теракт — це сценарій Путіна, і не потрібно мене переконувати в зворотному, що переслідував безліч цілей, тоді наступним кроком типу ІДІЛ буде теракт у Москві для вирівнювання інформаційної «кривої», — зазначає експерт.

Інші експерти також бачать в терактах у Парижі російський слід. Вони, зокрема вважають, що в такий спосіб Кремль намагається зблизитися із Заходом у начебто боротьбі з тероризмом. І в цьому прослідковується певний прагматизм. Адже після таких жахливих атак Захід навряд чи обійдеться без підтримки Росії у боротьбі з тероризмом. Тож для Росії відкрився майданчик для політичної гри. Якщо після анексії Криму та агресії на Донбасі ніхто зі світових лідерів не хотів зустрічатися з російським президентом, то тепер його знову кличуть поговорити, але вже про Сирію та світовий тероризм.

Поки світові медіа вивчають зв'язок Росії з терактом у Парижі, багато що вказує на ретельність та досконалу підготовку паризьких атак. Чимало фахівців у пошуку відповіді на запитання «Кому це вигідно?» стверджують, що ісламські терористи тут виступили радше лише виконавцями. Залишається з'ясувати, хто замовник.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ШВЕЦІЯ ТА ЛИТВА ВИСТУПАЮТЬ ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЇ ДО ПОВНОГО ВИКОНАННЯ МІНСЬКИХ ДОМОВЛЕНОСТЕЙ

«Українсько-шведсько-литовське партнерство має великий потенціал» — лейтмотив зустрічі міністрів закордонних справ України, Швеції та Литви, яка нещодавно відбулася в Києві, повідомляє прес-служба МЗС України.

Під час переговорів міністри Павло Клімкін, Маргот Вальстрьом та Лінас Лінкявічюс наголосили на важливості повної імплементації Мінських домовленостей й висловилися за збереження санкцій проти Росії до відновлення Україною територіальної цілісності, включаючи встановлення контролю над усіма ділянками українсько-російського державного кордону.

При обговоренні внутрішньої ситуації в Україні шведська та литовська сторони позитивно оцінили стан реалізації реформ й підтвердили готовність продовжити надавати підтримку і практичну допомогу Україні на цьому шляху. Швеція й Литва також висловили підтримку Україні у процесі реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС як основного інструмента наближення України до ЄС.

Сторони наголосили, що запровадження з 1 січня 2016 року зони вільної торгівлі України з ЄС сприятиме поглибленню взаємовигідних торговельно-економічних зв'язків України з країнами-членами Євросоюзу.

ПАМ'ЯТАЄМО, ШАНУЄМО, ГОРДИМОСЯ

21 листопада — День Гідності і Свободи

Київ. Майдан Незалежності. 2014 рік

Невід'ємною традицією сучасних свідомих українців є належне вшанування громадянського подвигу, патріотизму й мужності героїв, які виступили на захист демократичних цінностей та не пошкодували навіть власного життя задля оновлення Української держави.

Саме ці українські народні герої відстояли національні інтереси та європейський вибір України, визначили цивілізаційний шлях для майбутніх поколінь. Своєю непохитністю та самопожертвою герої майдану заслужили шану та повагу усіх співгромадян.

Цьогорічні заходи до Дня Гідності та Свободи проводяться під гаслом «Вільні творять майбутнє!». Адже увесь час — під час і з моменту Революції Гідності — триває процес невтомного творення нових інституцій, нових пластів у суспільстві. Два роки тому українці зробили свідомий вибір, коли побороли страхи і взяли на себе відповідальність за долю країни.

21 листопада — це день, коли ми думаємо про майбутнє, але, водночас, пам'ятаємо тих, хто віддав життя в боротьбі за це майбутнє.

Епіцентром основних подій Революції гідності став Київ. 21 листопада 2013 року близько 22:00 на майдані Незалежності почали збиратися учасники мітингу, незабаром їх було 1500 осіб.

Увечері 22 листопада відбувся мітинг, у якому взяли участь уже близько 3–5 тис. людей. А 24 листопада Києвом пройшли та провели мітинг на майдані Незалежності вже понад 100 тисяч прихильників євроінтеграції. Протести відбулися також у Львові та Харкові.

Протягом 25–27 листопада почалися страйки київських студентів, а 28-го відбувся загальностудентський страйк. Увечері 29 листопада на Євромайдані влаштували великий мітинг із закликами до відставки уряду та дострокових виборів у парламент.

Кривавою виявилася ніч на 30 листопада. Тоді для розгону Євромайдану було застосовано силу. О 4 годині ранку, коли на майдані Незалежності залишалося близько 400 протестувальників, серед яких було багато студентів, площу оточили озброєні бійці «Беркута».

Настав переломний момент у революційних подіях. Протести перетворилися з проєвропейських на антиурядові та стали значно масштабнішими.

1 грудня в Києві на акції протесту вийшло близько півмільйона людей. О 12:30 на майдані Незалежності відбулося Всеукраїнське народне віче.

Протягом 2–7 грудня по всій Україні тривали великі проєвропейські та антиурядові мітинги. Протестувальники в Києві остаточно захопили Будинок профспілок та КМДА. Тривали різні акції протесту біля Адміністрації Президента і Генеральної прокуратури.

21 ЛИСТОПАДА — ЦЕ ДЕНЬ, КОЛИ МИ ДУМАЄМО ПРО МАЙБУТНЄ, АЛЕ, ВОДНОЧАС, ПАМ'ЯТАЄМО ТИХ, ХТО ВІДДАВ ЖИТТЯ В БОРОТЬБІ ЗА ЦЕ МАЙБУТНЄ

Мітинг 8 грудня увійшов в історію під назвою «Марш мільйонів», оскільки на майдані Незалежності зібралося близько мільйона громадян України, яким була небайдужа доля їхньої держави.

Але вже 9 грудня з настанням темряви внутрішні війська та спецпризначенці розпочали атаки на блокпости та барикади Євромайдану в урядовому кварталі. У ніч на 11 грудня силовики спробували штурмувати Євромайдан.

У «День гідності» 15 грудня протестувальники висунули вимогу Януковичу звільнити всіх політв'язнів, а Євромайдан ухвалив резолюцію, яка забороняла йому підписувати угоду про вступ України в Митний союз.

У неділю 22 грудня на майдані Незалежності в Києві відбулося четверте народне віче, на якому було ухвалено резолюцію про створення загальнонаціональної організації Всеукраїнське об'єднання «Майдан».

Новий 2014 рік на майдані Незалежності в Києві зустрічали сотні тисяч українців. За деякими даними, на площі було близько півмільйона людей. Усі присутні виконали Гімн України, у такий спосіб було встановлено рекорд України.

16 січня 2014 року у Верховній Раді України з порушеннями було прийнято 10 законів, названих «диктаторськими», якими звужувалися права і свободи громадян, закладені в Конституції України.

19 січня, у свято Водохреща, на народному вічі кілька десятків тисяч мітингувальників висловили своє обурення ухваленням «законів про диктатуру». Поступово мирна акція переросла в жорстке протистояння. У ході зіткнень мітингувальники підпалили автобус «Беркута», а самих бійців закидали камінням і петардами. Спецпризначенці застосували спецзасоби і заборонений законодавством водомет.

Кривавим для України виявився День соборності 22 січня. Близько 8-ї ранку «Беркут» пішов у наступ на вулиці Грушевського: почав розбирати барикаду й затримувати людей. Протестувальники перейшли в контратаку і повернулись на попередні позиції, а силовики відійшли за спалені автобуси. Внаслідок атаки спецпризначенців близько 200 протестувальників були поранені.

Палкий патріот України і охоронець Євромайдану 20-річний вірменин з Дніпропетровської області Сергій Нігоян отримав чотири вогнепальні поранення: одне в шию, решта — в голову. Того ж дня було застрелено білоруського активіста Михайла Жизневського.

Ситуація у країні значно загострилася. З 22 до 27 січня в різних містах майданівцями було захоплено 10 держадміністрацій. Також мітингувальникам вдалося захопити Український дім, який спецпризначенці могли використати для атаки на них. Злякавшись протестів, 28 січня Верховна Рада України скасувала «диктаторські закони», а Прем'єр-міністр та уряд пішли у відставку.

29 січня Верховна Рада ухвалила законопроект щодо амністії учасників акцій протесту. 15 лютого мітингувальники почали звільняти КМДА.

18–20 лютого — пік Революції гідності. Відбулися криваві сутички в центрі Києва, було підпалено Будинок профспілок та вбито багатьох євромайданівців, які стали героями «Небесної сотні».

20 лютого Верховна Рада прийняла постанову «Про засудження застосування насильства, яке призвело до загибелі мирних громадян України». 21 лютого лідери опозиції підписали з Януковичем угоду, але Євромайдан не визнав її і вирішив іти до кінця.

У ніч з 21 на 22 лютого Янукович втік. Верховна Рада України 328-ма голосами підтримала постанову про усунення його з посади Президента України.

Люди, які ціною власного життя змінили історію України, активісти, які полягли на Майдані, були з різних куточків України, різних національностей, різного віку й віросповідання, різних професій. Але їх назавжди об'єднали любов до України та прагнення змінити життя кожного українця на краще.

Сотні сердець згоріли за перемогу і запалили ще мільйони сердець. За рідну Батьківщину, за наше з вами майбутнє сини України поклали свої голови на київському Майдані, на донецьких землях. І наш з Вами обов'язок перед «Небесною сотнею» — продовжити боротьбу і виграти бій за кращу долю українського народу.

Слава Україні! І вічна пам'ять героям!

Володимир КОРНІЯКА

«МАЙДАН ПЕРЕТВОРИВСЯ НА СИМВОЛ НАРОДЖЕННЯ НОВОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ»

Святослав Вакарчук, лідер рок-гурту «Океан Ельзи»

«У людей, які вийшли на Майдан, були різні мотивації: вони відчули, що у громадян України забирають найважливіше. А саме — цінності, свободу і гідність. Я досі вірю, що в України є шанс відстояти свої цінності і продовжувати будувати нормальну державу!»

Юрій Андрухович, український поет, перекладач, есеїст

«Їхати на Майдан — це був поклик серця, адже я усвідомив, що будь-яке інше місце мого перебування буде абсолютно не продуктивним».

Олександр Положинський, лідер гурту «Тартак», співак

«Неймовірне відчуття, коли під час Революції гідності я знову був гордий за свій народ і моє серце співало!»

Сергій Жадан, письменник, перекладач

«Майдан сьогодні перетворився на символ народження нового громадянського суспільства в Україні. Я довіряю тим людям, які стояли біля сцени, щоденно виходили на вулицю і намагалися відстояти свої принципи і переконання».

Руслана Лижичко, співачка, громадський діяч

«Для українців Майдан — це гідність, єдність, свобода, совість, воля, справедливість, чесність, порядність, патріотизм, духовність, традиції, братство. Для мене Майдан — це все!»

Підготував Владислав ІЛЬЧЕНКО

СИМВОЛИ РАДЯНСЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО МИНУЛОГО — НА ЗВАЛИЩЕ ІСТОРІЇ

21 листопада 2015 року завершується перший етап виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхніх символік»

Пригадую, як одного літнього дня 1991 року співробітник відділу новин нашої редакції буденним голосом повідомив: «Сьогодні на Жовтневій площі столиці будуть демонтувати монумент на честь революції». Ми швиденько зібралися, взяли із собою фотокореспондента і прибули на місце події. Побачене тоді справило неоднозначне враження. Здавалася нереальною картина розгортання цього дійства. Ось потужний кран іноземного виробництва легко, мов пір'їнку, підняв із постаменту величаву фігуру вождя революції і переніс її на вантажівку під поодинокі оплески киян. Тоді нас найбільше здивувало те, що ніхто з них не здійснив навіть найменших спроб врятувати вождя від знесення з п'єдесталу. Мимоволі пригадалися слова класика марксизму, що привид комунізму бродить Європою. Подумав: от і послідовник цієї теорії і організатор Жовтневої революції зникає з історичної мапи України.

З тієї пам'ятної події минула майже чверть століття. За цей час свіжий вітер змін зніс з п'єдесталів наших міст і населених пунктів сотні, тисячі пам'ятників вождю революції. Зникли з мап України назви, пов'язані з його іменем і датами на честь Жовтневої революції. Українська Революція гідності зумовила відправку на звалище історії багатьох символів радянського тоталітарного минулого.

Як відомо, 21 листопада 2015 року має завершитися перший етап виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхніх символік». До цього дня органам місцевої влади належить передати до Верховної Ради України пропозиції щодо змін назв населених пунктів та інших об'єктів. Загалом, за матеріалами Українського інституту національної пам'яті, на мапі нашої держави доведеться змінити назви майже 920 населених пунктів. Як зазначив радник голови цього інституту Олександр Зінченко, **декомунізація — це відкриття забороненої раніше правди**. А вона полягає в тому, що **комуністичний та націонал-соціалістичний режими знищили в Україні понад 16 мільйонів людей**. Тож, не засудивши тоталітаризм, не позбавившись його спадщини, ми не зможемо розбудувати сильну, заможну демократичну державу європейського типу. Тому зміна назв вулиць, пов'язаних із комуністичним минулим, є обов'язковою умовою забезпечення в нашій країні позитивних суспільних перетворень.

Законом про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного толітарних режимів визначена та їхня символіка, яка підпадає під заборону. Передусім це герби та прапори СРСР, УРСР, інших країн з комуністичним режимом, які існували в минулому. До цього переліку включені серп і молот у поєднанні з п'ятикутною зіркою, гімни СРСР та радянських республік, комуністичні гасла та цитати радянських керівників, символіка комуністичної партії. Заборонені також пам'ятники та зображення партійних та радянських керівників, починаючи від секретаря райкому, працівників радянських органів держбезпеки, ГПУ, НКВС, КДБ. Підлягають заборонї назви населених пунктів, вулиць та підприємств, що пов'язані з комуністичними діячами, чекістами, діяльністю компартії, встановленням радянської влади.

ЗА МАТЕРІАЛАМИ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ, НА МАПІ НАШОЇ ДЕРЖАВИ ДОВЕДЕТЬСЯ ЗМІНИТИ НАЗВИ МАЙЖЕ 920 НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

У законі про декомунізацію визначено, що місцеві ради мали з 21 травня до 21 листопада 2015 року провести громадські слухання щодо змін назв населених пунктів, а потім ухвалити відповідні рішення. Якщо це не буде зроблено до 21 листопада, то нові назви вулиць зобов'язані ухвалити своїм рішенням до 21 лютого 2016 року сільський, селищний чи міський голова. А у випадку, коли і до цієї дати керівники органів місцевої влади не виконають таке завдання, то право на перейменування міст та вулиць перейде до обласних держадміністрацій. Верховна Рада України остаточно має затвердити всі ці топонімічні зміни.

Володимир ЧІКАЛІН

ЗАКОН ПРО ДЕКОМУНІЗАЦІЮ НЕ ЗАБОРОНЯЄ НОСИТИ БОЙОВІ ТА ІНШІ НАГОРОДИ РАДЯНСЬКИХ ЧАСІВ

Ветеранів війни, військової служби, інших громадян хвилюють питання, як декомунізація позначиться на нагородах, вручених у роки радянської влади. Зокрема, тих, яких вони удостоєні в роки Другої світової війни. Як зазначив радник голови Українського інституту народної пам'яті Олександр Зінченко, ці категорії наших громадян можуть не хвилюватися. Стаття 4 закону про декомунізацію не забороняє їм носити бойові та інші нагороди радянських часів. Адже носіння їх не є пропагандою комуністичного режиму. Окрім того, заборона не поширюється на п'ятикутну зірку, комуністичну символіку на нагородах, вручених до 1991 року та впродовж 1991–2015 років у зв'язку з річницями подій Другої світової війни.

Закон також забороняє тривожити могили загиблих радянських воїнів. Його дія не поширюється також на комуністичну символіку в експозиціях музеїв та виставок, наукових дослідженнях та підручниках, під час історичної реконструкції подій радянської доби, колекціонування її символів. Не підлягають забороні комуністична символіка на документах, прийнятих або виданих до 1991 року, зображення, пам'ятники та цитати радянських діячів, пов'язаних із розвитком науки та культури в Україні.

У законі про декомунізацію я не знайшов положення про заборону подальшого використання в назвах військових частин, вищих навчальних закладів, установ почесних найменувань, їхніх нагород, гвардійських звань. Навпаки, у ньому зазначено, що заборона не поширюється на оригінали бойових знамен. Але вже знаю випадки, коли деякі колективи позбавилися таких символів бойової слави, як назви орденів, почесних найменувань військових частин, вишів, установ. Як це сталося? Можливо, поспішили відрапортувати про виконання закону. Або ж, як то кажуть, перегнули палицю. Адже нова справа не завжди обходиться без перекосів.

Окрім того, варто зазначити, що в Указі Президента України Петра Порошенка «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки» йдеться і про героїзм українців у боротьбі проти нацистської Німеччини під час Другої світової війни.

Багатьох громадян також хвилює, чи не доведеться їм викладати кревні на заміну низки документів у зв'язку зі зміною назв вулиць, населених пунктів. За матеріалами Українського інституту національної пам'яті, основні витрати припадуть на виготовлення табличок на будинки і знаків на автошляхах. Їхня заміна відбудеться планово за рахунок коштів місцевих бюджетів, що надаються на благоустрій. А от **від пересічних громадян закон не вимагає негайної зміни паспортів. Також залишаються чинними документи на продаж, дарування, передачу у спадок чи переоформлення майна, земельні ділянки із старими назвами населених пунктів та вулиць. Такі перейменування не стануть підставою і для перереєстрації транспортного засобу і внесення змін у техпаспорт. А от юридичним особам доведеться вносити зміни до статуту, але ця процедура переоформлення документів для юридичної особи буде безкоштовна.** Окрім того, всі державні органи мають приймати на розгляд документи із новими та старими назвами, а в державних реєстрах певний час вони співіснуватимуть.

Тож можна сказати, що **закон про декомунізацію жодним чином не позначиться на правах людини**, отриманні нею, наприклад, субсидії, медичної допомоги, на здобутті освіти, участі у виборах, громадському житті. Отже, через зміну старих символів, переосмислення минулого ми подолаємо шлях до набуття нових суспільних цінностей, розбудови демократичної держави.

Володимир ЧІКАЛІН

ЗАСЛУЖЕНОМУ АКАДЕМІЧНОМУ ЗРАЗКОВО-ПОКАЗОВОМУ ОРКЕСТРУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ — 70 РОКІВ

Військовий оркестр першим виконав і записав Державний гімн України

У зоні проведення антитерористичної операції оркестранти з концертом завітали до танкістів під Попасною

Цей оркестр першим виконав і записав Державний гімн України. Його музиканти були учасниками всіх державних свят і парадів військ у Києві. Заслуженому академічному зразково-показовому оркестру Збройних Сил України виповнюється 70 років.

— Це універсальний оркестр, адже він виконує будь-який репертуар на будь-якому майданчику, — каже начальник — художній керівник оркестру полковник Ігор Биковський. Як приклад, пригадує святкування першої річниці незалежності України.

— Люди зібралися на концерт на майдані Незалежності, має виступати симфонічний оркестр, хор стоїть. І раптом за кілька хвилин до початку урочистостей почався дощ, — розповідає полковник Ігор Биковський. — Симфоністи зібрали свої музичні інструменти і пішли. Все, свято зіпсоване? Але наш духовий оркестр вийшов і відіграв усю програму.

Саме військові музиканти заклали музичну основу незалежності України. Адже Оркестр штабу Київського військового округу, так до 1992 року називався Заслужений академічний зразково-показовий оркестр Збройних Сил України, першим записав у студії Державний гімн України. Цей запис, що звучав протягом 1 хв. 25 с, тривалий час відкривав і завершував мовлення національних радіо та телебачення. Оркестранти зустрічали і проводжали всі офіційні делегації найвищого рівня. Мало кому з військовослужбовців вдається взяти участь у параді більше одного разу. А от музиканти військового оркестру супроводжували маршами всі паради військ, які відбувалися в Києві з 1945 року.

Центральне місце в колективі посідає духовий оркестр із 50 виконавців. У його репертуарі — твори на різні смаки. Та головне — разом із ансамблем народної музики «Святовид» вони популяризують українську мелодію.

— Якщо послухати оркестри британського, німецького чи французького війська, то прикметним у їхньому звучанні є саме національний колорит. Так заведено й у нас. Особливо яскраво народні впливи на музику, яку виконує наш колектив, відчутні в останні два воєнні роки, — розповідає керівник «Святовида» заслужений артист України Валентин Лігус.

Військові музиканти одними з перших серед творчих колективів вирушили в зону проведення антитерористичної операції. У складі концертних бригад зміцнювали морально-психологічний дух бійців на Донбасі.

— Уперше поїхали на передову в червні 2014-го невеликою групою з оркестрантів і вокалістів, — згадує Валентин Лігус. — Зупинилися на блокпосту неподалік Слов'янська. Хлопці обступили нас: а заграйте народної. Ми швиденько розчохлили інструменти, заграли, соліст Ігор Кругляк заспівав, а хлопці… плачуть. Мужні, міцні, як дуби, а плачуть. Їх зворушують пісні, які на мирній території, здавалося б, уже давно вийшли з моди. А виявляється, ці твори зміцнюють дух бійців, згуртовують до боротьби.

У зоні проведення АТО оркестр побував з концертними програмами у Краматорську, Вугледарі, Артемівську, Попасній, Волновасі, Сватовому.

— Доводилося влаштовувати концерти на імпровізованих майданчиках, — згадує Валентин Лігус. — Якось приїхали в механізовану бригаду під Волноваху. У сховищі бронетехніки бійці з дерев'яних піддонів намостили сцену. Присісти ніде, тому обліпили бронетранспортери. Очі горять, плескають у долоні, пританцьовують… Те саме — у Попасній, куди приїжджали восени. З ящиків з-під снарядів танкісти побудували невеличкий амфітеатр. Ми вже всю концертну програму відіграли, тричі «на біс» виступили, всі разом Гімн заспівали, а бійці не розходяться, просять іще. Коли бачиш таке, то всі дискусії про необхідність живої музики на війні втрачають сенс.

Серед улюблених композицій бійців — «Чорнобривці», «Два кольори», «Чом ти не прийшов», — кажуть оркестранти. Популярності набувають пісні «Біля тополі», «Герої не вмирають». Від сучасного російськомовного репертуару відмовилися.

За 70-літню творчу історію оркестр зазнав кілька реорганізацій. Появі у 1992 році міцного, згуртованого колективу музиканти багато в чому завдячують тодішньому начальнику оркестру, заслуженому працівнику культури підполковнику у відставці Валерію Віннікову. Нині Валерій Олександрович стоїть за диригентським пультом.

— Сто років тому Київ вважався містом духових оркестрів. Музикантів можна було часто зустріти на площах, у парку. Люди танцювали під оркестр, — каже Валерій Олександрович. — Нині ж кількість таких музичних колективів скоротилася до десятка-двох. Проте й тепер, коли в парку грає духовий оркестр, біля нього збираються люди різного віку і музичних уподобань.

Випадали на долю оркестру й випробування: кращих виконавців переманювали до себе більш обласкані владою колективи. Чимало музикантів залишили оркестр під час фінансової кризи 2008 року. Колектив тоді змушений був переїжджав з ошатного приміщення у малопристосований клуб на вулиці Фучика.

— Ремонт робили самотужки: стіни довбали, стелю вирівнювали, — розповідає полковник Ігор Биковський. — Деякі музиканти не витримали й поклали на стіл рапорти про звільнення. Але ця криза дозволила колективу оновитися. Прийшла молодь.

МУЗИКАНТИ ЦЬОГО ОРКЕСТРУ БРАЛИ УЧАСТЬ У ВСІХ ПАРАДАХ У КИЄВІ, ЯКІ ВІДБУВАЛИСЯ З 1945 РОКУ

Нині Заслужений академічний зразково-показовий оркестр Збройних Сил України — це 78 виконавців. Сорок із них — військовослужбовці. Концертні програми оркестру веде народний артист України Володимир Тихонович Оберенко. Незмінного диктора парадів та офіційних заходів заслужено називають «голосом» Збройних Сил.

— На 18-ту річницю незалежності в Києві проводили військовий парад. Президент Віктор Ющенко затягнув промову на 10 хвилин. А сценарій відпрацьований до секунди! — згадує Роман Захарченко, виконавець на ударних інструментах. — Хрещатиком уже крокують військові колони, а Президент іще виголошує промову. Уже й літаки пролетіли над трибунами, коли Президент закінчив говорити. Щоби не складалося враження, ніби виникла позаштатна ситуація, Володимиру Оберенку довелося на ходу комбінувати текст, вибираючи паузи між нашими виступами.

23 листопада з нагоди 70-річчя створення Заслуженого академічного зразково-показового оркестру Збройних Сил України, відбудеться ювілейний концерт у Київському національному академічному театрі оперети.

Дмитро ГАМАШ

З ІСТОРІЇ ОРКЕСТРУ

Заслужений академічний зразково-показовий оркестр Збройних Сил України створений наприкінці 1945 року. Перша назва — Оркестр штабу Київського військового округу. Перший начальник оркестру — майор Дем'ян Літновський.

Популярність оркестр набув у 60-ті роки минулого століття, виступаючи на республіканському радіо і телебаченні, у концертних залах. Колектив брав участь в озвучуванні документальних і художніх фільмів, записах грамплатівок, у військових парадах. Із оркестром виступали видатні диригенти і музиканти — С.Чернецький, М. Назаров, М. Кондратюк, С. Турчак, Д. Гнатюк, Є. Чавдар, Б. Руденко, Н. Рахлін тощо. 18 грудня 1965 року колектив отримав звання «Заслужений оркестр Української РСР». 1984-го він нагороджений Республіканською премією імені Миколи Островського.

Із 20 травня 1992 року це вже Окремий показовий оркестр Міністерства оборони України (художній керівник — підполковник Геннадій Григор'єв, начальник — підполковник Валерій Вінніков). Із лютого 1995 року — Зразково-показовий оркестр Збройних Сил України (художній керівник — генерал-майор Володимир Деркач, начальник — полковник Дмитро Антонюк). Статус академічного оркестр отримав 29 вересня 2008 року.

Колектив є багаторазовим призером всеармійських конкурсів штатних військових оркестрів Радянської армії. Володар «Гран-прі» міжнародного фестивалю духової музики в Сараєві (Югославія, 1972). Лауреат міжнародних фестивалів військових оркестрів у Нідерландах, Швеції, Норвегії, Польщі, Німеччині. Лауреат трьох фестивалів української військово-патріотичної і маршової пісні «Червона калина». Разом із оркестром сухопутних військ збройних сил США записав у Швеції компакт-диск. Іще два компакт-диски оркестру вийшли в Нідерландах.

У складі колективу, який сьогодні очолює полковник Ігор Биковський, — духовий оркестр, ансамбль народної музики «Святовид», вокально-інструментальний гурт і солісти-вокалісти.

Головне квартирно-експлуатаційне управління Збройних Сил України проводить відбір кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантних посад державних службовців:

— провідний спеціаліст відділу кадрів і стройового адміністративного управління.

Вимоги до кандидатів: вища освіта відповідного напряму підготовки. Стаж роботи на посадах спеціаліста 1 категорії не менше 3-х років або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 5-ти років.

Термін подання документів на розгляд конкурсної комісії — протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

За додатковою інформацією звертатися за телефоном: 242-08-51.

***

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 16.11.2015 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при продовженні терміну дії договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення будівлі інв. № 145 військового містечка № 55 площею 100,5 кв. м, за адресою: 35313, Рівненська область, смт Оржів, вул. Клима Савури, переможцем визнано ПП «Експертбудсервіс».

***

Посвідчення посадової особи Міністерства оборони України, видані радникам Міністра оборони України та радникам заступника Міністра оборони України (на громадських засадах):

Лихоліту В.С., серія МО № 000615;
Поповій Т.В., серія МО № 000621;
Бойку Б.Б., серія МО № 000622;
Люкманову Р.М., серія МО № 000623;
Ветренку А.Б., серія МО № 000624;
Грідіну О.А., серія МО № 000626;
Близнюкову С.П., серія МО № 000629;
Солтису В.І., серія МО № 000630;
Усачову С.М., серія МО № 000632;
Фроловій А.Є., серія МО № 000637;
Майбороді Г.А., серія МО № 000640;
Макухіну О.О., серія МО № 000642;
Макуліну В.П., серія № 000645;
Костіну М.І., серія № 000646;
Крутому В.І., серія № 000647,
вважати недійсними.

***

Під час подання оголошення 227/1/221-НЕР від 11.11.2015 року про результати проведення конкурсу щодо закупівлі квартир на вторинному ринку та на умовах пайової участі в регіонах України для опублікування в газеті «Народна армія» від 13.11.2015 року № 87 (5422) Департаментом державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів МОУ було допущено технічну помилку, а саме:

— підпункт 5.2.2 «Причина» підпункту 5.2. «Конкурс відмінено чи визнано таким, що не відбувся» розділу 5 «Результат проведення процедури закупівлі»:

«за лотом 1 — *у зв'язку з поданням для участі в конкурсі менше двох конкурсних пропозицій;* **за лотом 3** — *у зв'язку з відхиленням всіх конкурсних пропозицій», треба читати в підпункті 5.2.2. пункту 5.2 розділу 5* **«за лотом 1** — *у зв'язку з поданням для участі в конкурсі менше двох конкурсних пропозицій;* **за лотом 3** — *у зв'язку з відхиленням всіх конкурсних пропозицій;* **за лотом 2** — *визнати таким, що не відбувся у зв'язку з неможливістю забезпечення рівних умов для всіх учасників та об'єктивного вибору переможця (переможців).»*

— у розділі 6 «Ціна найбільш економічно вигідних пропозицій» інформацію «за лотом 2» — виключити повністю;

— у розділі 7 «Інформація про переможця конкурсу» «за лотом 2» — виключити повністю та включити до **лоту 4 цього розділу** інформацію про переможця конкурсу, а саме:

«7.1.2. Найменування/прізвище, ім'я, по батькові: **Фізична особа РОМАНЮК Анатолій Васильович;**

7.3.2. Місцезнаходження (для юридичної особи) або місце проживання (для фізичної особи): **11706, Житомирська область, м. Новоград-Волинський».**

Тому підпункти:

«7.1.3, 7.2.3, 7.3.3; 7.1.4, 7.2.4, 7.3.4; 7.1.5, 7.2.5, 7.3.5; 7.1.6, 7.2.6, 7.3.6 та 7.1.7, 7.2.7, 7.3.7», треба читати «7.1.1, 7.2.1, 7.3.1; 7.1.3, 7.2.3, 7.3.3; 7.1.4, 7.2.4, 7.3.4; 7.1.5, 7.2.5, 7.3.5 та 7.1.6, 7.2.6, 7.3.6».

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про підсумки конкурсів з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна

За результатами конкурсів, що відбулися 16 листопада 2015року, з відбору суб'єктів оціночної діяльності переможцем визнано ФОП Чебаков О.І. на виконання робіт з оцінювання об'єктів:

— нерухоме військове майно — нежитлове приміщення будівлі інв. № 57 військового містечка № 54 площею 19,90 кв.м, що знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Госпітальна, 18 та перебуває на балансі Київського квартирно-експлуатаційного управління;

— нерухоме військове майно — нежитлове приміщення, частина даху будівлі інв. № 89 військового містечка № 29 площею 14,00 кв.м, що знаходиться за адресою: м. Київ, проспект Повітрофлотський, 30 та перебуває на балансі Національного університету оборони України імені Івана Черняховського.

ПЕРШИЙ В УКРАЇНІ ЕЛЕКТРОБУС ВИПУСТИЛИ У ЛЬВОВІ

Новий виріб концерну «Електрон» — перший в Україні електробус моделі Е19101, що є зразком сучасного й екологічного транспорту нового покоління.

Електробус розрахований на перевезення до ста пасажирів. Зі швидкістю 70 км/год він здатен проїхати 200 км без підзарядки батарей, а час для їх відновлення становить всього 15–20 хвилин.

Головна перевага електробуса — екологічність і низькозатратність обслуговування та ремонту. Крім того, цей вид транспорту вирізняється комфортністю для пасажирів, зокрема наявністю у моделі клімат-контролю.

Планується, що новинка вийде на маршрут вже цього місяця.

Осінь – це друга весна, коли кожен листочок, то є квітка. (Альбер Камю)

ЦІ ДНІ В ІСТОРІЇ

21 листопада

2015 — виповнюється 94 роки з часу героїчного вчинку 359 українських вояків Волинської похідної групи армії УНР, які, потрапивши у ворожий полон, відмовились перейти на службу до Червоної армії і були розстріляні окупантами у селі Базар Житомирської області.

28 листопада

2006 — Верховна Рада України визнала Голодомор актом геноциду проти українського народу.

НІХТО НЕ МОЖЕ ЗНИЩИТИ ТВОЮ БЕЗСМЕРТНУ ДУШУ

Заповіді 104-річного карпатського мудреця Андрія Ворона

■ Хлопцям, що хочуть мати міцне тіло і гарну поставу: багато плавайте, косіть і танцюйте.

■ Не читайте руйнівних газет. Кожна друга — така. Вони засівають в уми «чорноту», крадуть наш час. Як і телевізор.

■ Будь мудрий високою мудрістю. Пам'ятай найперше і найголовніше: ніщо і ніхто не може знищити твою безсмертну душу. І тому йди по життю вільно, чесно і спокійно.

У КОНКУРСІ КАРИКАТУР ПРОТИ АГРЕСІЇ ПЕРЕМІГ КАРИКАТУРИСТ ІЗ РОСІЇ

Конкурс під гаслом: «Перемогли Гітлера — здолаємо й Путлера!», який стартував 7 травня з нагоди 70-річчя завершення Другої світової війни та Дня Перемоги над нацизмом у Європі, започаткований редакцією журналу «Камуфляж» та громадською спілкою «Національна Асамблея України», завершився.

На конкурс надіслано понад 300 робіт з 7 країн, зокрема й з РФ.

Як повідомив автор ідеї, шеф-редактор журналу «Камуфляж» Юрій Яременко, основна мета конкурсу — «згуртувати творчих людей, об'єднавши їх у спільній боротьбі проти путінської агресії».

«Після тривалих дебатів ми дійшли дивного висновку, що на нашому відверто антипутінському конкурсі переміг російський карикатурист Віктор Богорад», — заявив представник журі, відомий український художник-карикатурист, лауреат міжнародних конкурсів у 49 країнах Володимир Казаневський.

Якщо українські карикатуристи-учасники конкурсу у своїх роботах були більш «стрімкими і агресивними», то російський карикатурист Богорад зміг подивитися на Путіна відсторонено.

«Просинається вранці Путін, виглядає у вікно: а там все жовто-блакитне. Це — жах Путіна», — прокоментував Казаневський карикатуру Богорада, який донедавна працював у виданні The Moscow Times, однак був звільнений після того, як газета «стала пропутінською».

Друге місце в номінації «карикатура» посів малюнок Михайла Шлафера з Полтави.

Третє місце — карикатура Олексія Кустовського з міста Вишневе під Києвом, на якій Путін робить ватні мізки росіянам і жителям Донбасу.

Окрім карикатур, визначені переможці в номінаціях «Пісня» та «Вірш».

Так, у номінації «Пісня» перше місце розділили два претенденти. Це — полковник запасу, учасник бойових дій в Афганістані Олег Зозуля зі збіркою пісень. А ще — Валентина Кушнір з Мукачевого, яка написала слова, а її донька, котра закінчила консерваторію в Донецьку, проживала у Криму, а після окупації переїхала на материкову Україну, виконала пісню.

Друге місце посіла пісня «Ніхто, крім нас», музику для якої написав Дмитро Антонюк, а слова — Петро Мага. Третє місце посіли три жінки з Мукачевого, Івано-Франківська та Львова.

У номінації «Вірш» переміг український військовослужбовець, якого організатори ще розшукують для вручення премії. За словами Юрія Яременка, один з бійців, який представився «Петро Петренко», приніс теку з віршами харківським письменникам. А ті передали його поетичні твори на конкурс, де вони отримали перше місце.

Друге місце посів російський поет О. Бившев, який неодноразово переслідувався ФСБ.

Третє місце дісталося двом поеткам з міста Ізюм, що на Харківщині, Ользі Садковій та Тетяні Гребенюк, які ось уже другий рік самовіддано працюють волонтерками, постачаючи бійцям на фронт все, що потрібно, а також виступаючи в прифронтових містах і селах із поезіями.

Підготувала Наталія ТКАЧУК

***

По-готичному колють небо
Височезні сосни й гудуть.
Як далеко мені до тебе!
Ти в широких степах, мабуть.

Виє вітер там по роздоллю.
Чи від нього прихисток є?
Я до тебе прагну з любов'ю,
Ти — єдине щастя моє.

Час жорстокий, такий неправий.
Чорний саван стелить війна.
Це диявол, напевне, править.
Застогнала широчина.

Повертайся, прошу, додому
І благаю: не на щиті.
Повертайся тепер, бо по всьому
Ти потрібен в мирнім житті.

...Не вертаєш, однак, козаче,
Бо плюндрує землю орда,
Що сумління має теляче,
І навальна в неї хода.

Суне степом орда погана,
Підкорившись безумству Кремля.
І ти кажеш, мій невблаганний:
«Хто ж зупинить, якщо не я!»

Ольга САДКОВА, місто Ізюм

Нагородження переможців відбудеться 26 листопада о 18:00 під час концерту в Будинку офіцерів.
За словами організаторів, у фойє також буде розгорнута виставка з близько 50 кращими карикатурами.
У концерті виступлять Ансамбль пісні і танцю ЗСУ та переможець конкурсу «Голос країни» Іван Ганзера.

Мал. Віктора Богорада

Мал. Михайла Шлафера

Мал. Олексія Кустовського

СМІЄМОСЬ, ОТЖЕ, НЕ ЗДАЄМОСЬ!

— О котрій годині ти будеш вдома?

— Час уже запам'ятати, що по суботах я приходжу додому в неділю!

***

— У мене народився син!

— Вітаю! Як дружина?

— Дружина дізнається — вб'є!

***

Для жінки немає такої проблеми, яку не можна було б створити.

***

Помічено, що найшкідливіше для нервової системи — це повільний Інтернет.

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Укрполіграфмедіа» (вул. Фрунзе, 104А, м. Київ, 04080).

Наклад 31902 Замовлення 58088

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Вадим КОВАЛЬОВ, Володимир КОРНІЯКА

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114